

STICHTING SPORTFONDSEN PENSIOENFONDS

JAARVERSLAG 2022

1	INHOUD	2
2	KENGETALLEN EN KERNCIJFERS	4
3	VERSLAG VAN HET BESTUUR	6
3.1	MISSIE, VISIE EN STRATEGIE	6
3.2	ORGANISATIE	9
3.3	VERSLAG VAN DE VISITATIECOMMISSIE	17
3.4	VERSLAG VAN HET VERANTWOORDINGSORGAAN	19
3.5	VERSLAG VAN HET BESTUUR	22
3.6	FINANCIËLE PARAGRAAF	32
3.7	BELEGGINGEN	38
3.8	PENSIOEN	50
3.9	ACTUARIAAT	55
3.10	RISICO	57
3.11	TOEKOMSTPARAGRAAF	61
3.12	GEBEURTENIS NA BALANSDATUM	62
4	JAARREKENING	64
4.1	BALANS PER 31 DECEMBER 2022 (NA BESTEMMING VAN HET SALDO VAN BATEN EN LASTEN)	64
4.2	STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2022	66
4.3	BESTEMMING VAN HET SALDO VAN BATEN EN LASTEN	67
4.4	KASSTROOMOVERZICHT OVER 2022	68
4.5	TOELICHTING BEHORENDE TOT DE JAARREKENING 2022	69
4.5.1	INLEIDING	69
4.5.2	OVEREENSTEMMINGSVERKLARING	69
4.5.3	TOELICHTINGEN	69
4.5.4	TOELICHTING OP DE BALANS	76
4.5.5	RISICOBEBEER EN DERIVATEN	84
4.5.6	NIET IN BALANS OPGENOMEN VORDERINGEN EN VERPLICHTINGEN	91
4.5.7	VERBONDEN PARTIJEN	92
4.5.8	TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN	93
4.5.9	BELASTINGEN	99
4.5.10	STATUTAIRE REGELING OMTRENT DE BESTEMMING VAN HET SALDO VAN BATEN EN LASTEN	99
4.5.11	VERWACHTE WIJZIGINGEN IN HET KOMEND JAAR	99
4.5.12	GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM	99

5	OVERIGE GEGEVENS	100
5.1	ACTUARIËLE VERKLARING	100
5.2	CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT	103
6	AFKORTINGENLIJST	104

2 KENGETALLEN EN KERNCIJFERS

	2022	2021	2020	2019	2018
Deelnemers					
Deelnemers	1.882	1.829	1.857	1.893	1.804
Gewezen deelnemers	3.802	3.648	3.597	3.687	3.702
Pensioengerechtigden	<u>1.341</u>	<u>1.305</u>	<u>1.255</u>	<u>1.182</u>	<u>1.134</u>
Totaal aantal deelnemers	7.025	6.782	6.709	6.762	6.640
Pensioenuitvoering * € 1.000					
Feitelijke premie ¹	5.842	5.470	5.587	5.310	5.170
Kostendekkende premie	9.161	9.140	9.189	8.206	7.816
Gedempte premie	5.130	4.817	4.991	4.603	4.512
Pensioenuitvoeringskosten	748	706	764	701	689
Uitvoeringskosten per deelnemer ²	232	225	246	228	235
Totaal pensioenuitkeringen	7.661	7.404	7.082	6.628	6.539
Vermogen en solvabiliteit * € 1.000					
Eigen vermogen	74.594	94.068	72.319	76.339	67.578
Minimaal vereist eigen vermogen ³	7.983	11.056	11.842	10.588	9.177
Vereist eigen vermogen ⁴	14.289	17.149	15.421	11.940	7.262
Technische voorzieningen	222.343	303.200	325.543	288.788	247.391
Dekkingsgraad ⁴	133,5%	131,0%	122,2%	126,4%	127,3%
Beleidsdekkingsgraad ⁴	130,2%	125,9%	118,1%	124,1%	130,6%
Vereiste dekkingsgraad ⁴	105,7%	105,7%	104,7%	104,1%	102,9%
Reële dekkingsgraad	99,3%	102,1%	98,6%	100,1%	105,9%
Toeslagverlening					
Actieven/AO-ers ⁴	3,42%	0,62%	2,39%	2,10%	1,17%
Pensioengerechtigden/slapers ⁵	3,42%	0,62%	2,39%	2,10%	1,17%

¹ Zie voor een toelichting op de feitelijke, gedempte en kostendekkende premie paragraaf 3.9.

² Het aantal deelnemers is hierbij de som van de actieve en gepensioneerde deelnemers overeenkomstig de aanbevelingen Uitvoeringskosten van de Pensioenfederatie. Het bedrag is niet in duizend euro's.

³ Volgens definitie nFTK. Dekkingsgraad is het quotiënt van pensioenvermogen en voorziening pensioenverplichtingen.

⁴ Vanaf 2018 is er geen onderscheid meer in de toeslagen van actieven en pensioengerechtigden. Daarvoor werd de toeslagverlening voor actieven berekend op basis van de prijsindex en de toeslagverlening van pensioengerechtigden op basis van loonindex.

	2022	2021	2020	2019	2018
Beleggingsportefeuille * € 1.000					
<i>Totaal</i>					
Herverzekering techn. voorzieningen	157.350	224.893	249.556	236.823	215.253
Beleggingen voor risico fonds	<u>138.473</u>	<u>165.196</u>	<u>144.127</u>	<u>120.934</u>	<u>98.149</u>
Totaal beleggingen	295.823	390.089	393.684	357.757	313.402
<i>Verzekerd depot</i>					
Aandelen	27.044	48.365	46.313	50.265	37.128
Vastrentende waarden	70.312	93.884	103.061	100.350	102.366
Derivaten / vorderingen	<u>- 466</u>	<u>- 472</u>	<u>- 465</u>	<u>- 543</u>	<u>- 423</u>
Totaal beleggingen	96.890	141.777	148.909	150.072	139.071
<i>Eigen beheer</i>					
Aandelen	59.006	75.988	66.498	64.763	44.695
Vastrentende waarden	72.532	80.823	70.399	56.171	53.453
Vastgoed	6.935	8.384	7.230	-	-
Derivaten / vorderingen	<u>-</u>	<u>11</u>	<u>11</u>	<u>236</u>	<u>-</u>
Totaal beleggingen	138.473	165.207	144.138	121.169	98.148
Beleggingsopbrengsten * € 1.000					
Overrentedeling verzekerd depot	-	6.750	3.372	6.422	-
Beleggingsopbrengsten eigen beheer	-36.827	13.187	12.156	17.177	-4.908
Beleggingsperformance⁵					
Beleggingsrendement	-21,57%	9,15%	9,31%	15,37%	-4,91%
Beleggingsrendement afgel. 5 jr. ⁶	0,53%	7,48%	6,76%	5,22%	6,42%
Kosten vermogensbeheer in % van gemiddeld belegd vermogen excl. transactiekosten ⁷	0,34%	0,45%	0,44%	0,45%	0,43%

⁵ De portefeuillerendementen zijn vóór aftrek management-, custodian en overige kosten en betreffen de beleggingen in eigen beheer.

⁶ Meetkundig gemiddelde.

⁷ Het deel van de uitvoeringskosten dat gerelateerd is aan het vermogensbeheer is toegevoegd aan de kosten van het vermogensbeheer.

3 VERSLAG VAN HET BESTUUR

3.1 Missie, visie en strategie

De **MISSIE** van het pensioenfonds is om binnen de grenzen van zijn middelen de bij de aangesloten ondernemingen werkzame deelnemers en gewezen deelnemers en hun nabestaanden, te beschermen tegen de financiële gevolgen van ouderdom en overlijden. Met een eigen ondernemingspensioenfonds zijn de invloed en betrokkenheid van werknemer en werkgever het grootst.

Het pensioenfonds streeft ernaar een duurzame en betrouwbare partner te zijn voor deelnemers en werkgever. Hiertoe voert het fonds een solide financieel beleid dat in overeenstemming is met wet- en regelgeving. Het vermogen wordt op een efficiënte en zo goedkoop mogelijke manier beheerd waarbij risico's goed worden gemanaged.

De pensioenregeling en de toeslagverlening zijn minstens gelijkwaardig aan de pensioenregeling en toeslagverlening van de Stichting Pensioenfonds Recreatie.

Deze missie is gebaseerd op de volgende **VISIE**:

Bij een duurzaam en betrouwbaar pensioenfonds hoort een solide (financieel) beleid. Belangrijke onderdelen van het beleid zijn het premie- en toeslagbeleid, de medezeggenschap van alle belanghebbenden, de code pensioenfondsen, het beleggingsbeleid en een gedegen risicomanagement- en communicatiebeleid. Het handhaven van een solide (financieel) beleid vergt veel van het bestuur. Zowel in tijd, kennis als kosten. Het voortbestaan van een eigen ondernemingspensioenfonds is dan ook niet vanzelfsprekend.

Het bestuur wil het geld van het pensioenfonds zo beheren, dat alle deelnemers nu en in de toekomst een goed pensioen krijgen. Het pensioenfonds wil de pensioenen jaarlijks indexeren om de koopkracht voor de deelnemers in stand te houden. Deze indexatie is minimaal gelijk aan de indexatie van de Stichting Pensioenfonds Recreatie. De premie die door werkgever en werknemer wordt betaald is niet voldoende om de uiteindelijke pensioenen te kunnen financieren. Dit betekent dat het pensioenfonds dit behoud van koopkracht moet verdienen met beleggen. Het pensioenfonds neemt daarom weloverwogen beleggingsrisico's, omdat het van mening is dat het nemen van beleggingsrisico's, gemiddeld genomen, op de lange termijn beloond wordt met een positief rendement.. Zo probeert het pensioenfonds een zo optimaal mogelijk resultaat voor haar deelnemers te realiseren. Het lopen van risico's betekent ook dat korting mogelijk is en dat koopkrachtbehoud niet vanzelfsprekend is. De hoogte van het uiteindelijke pensioen kan dus niet gegarandeerd worden.

en **STRATEGIE**:

Het fonds voorziet in het op lange termijn verstrekken van de pensioenen en streeft hierbij naar het waardevast houden van de opgebouwde pensioenen, de ingegane pensioenen en de premievrije pensioenaanspraken.

Het fonds voert een kostenbewust beleid. Het bestuur toetst en evalueert de uitvoering van de pensioenregeling via een eigen ondernemingspensioenfonds periodiek. De kosten per deelnemer moeten onder de benchmark van Bell Pension zijn.

De belangrijkste kenmerken van het beleid zijn:

- neem alleen risico's die je begrijpt en kunt beheersen;
- kies voor een uitvoering (administratie, vermogensbeheer en advies) die kostenefficiënt is;
- handel inzichtelijk, begrijpelijk, uitlegbaar en transparant.

Betrokkenheid van deelnemers is van groot belang voor het behoud van draagvlak en solidariteit. Duidelijke en transparante communicatie, ook over risico's, staan hoog in het vaandel. Het pensioenfonds wil de deelnemers een helder inzicht geven in hun pensioensituatie. Het bestuur draagt zorg voor voortdurende ontwikkeling van de eigen kennis en vaardigheden.

Om vast te stellen dat de visie en strategie behaald worden heeft het bestuur een drietal kritische succesfactoren opgesteld.

1. De indexatie is minimaal gelijk aan de Toeslagverlening van de Stichting Pensioenfonds Recreatie (5-jaars voortschrijdend gemiddelde);
2. De uitvoeringskosten per deelnemer zijn lager dan de benchmark Bell Pension 1.000 - 10.000 deelnemers.
3. Het fonds wil niet meer dan 5 klachten per jaar ontvangen over de uitvoering van de pensioenregeling.

Deze kritieke succesfactoren worden jaarlijks door het bestuur beoordeeld en zijn een belangrijke indicator voor het presteren van het fonds.

Beleid en verantwoording

Het fonds geeft uitvoering aan het pensioenreglement zoals overeengekomen in de met de aangesloten ondernemingen gesloten uitvoeringsovereenkomst(en). Deze uitvoering bestaat uit het beleggen van het beschikbare vermogen, het doen van uitkeringen en het informeren van belanghebbenden. Hiertoe wordt voor 65 aangesloten ondernemingen en 7.025 deelnemers, gewezen deelnemers/slapers en pensioengerechtigden einde 2022 EUR 296 miljoen vermogen belegd.

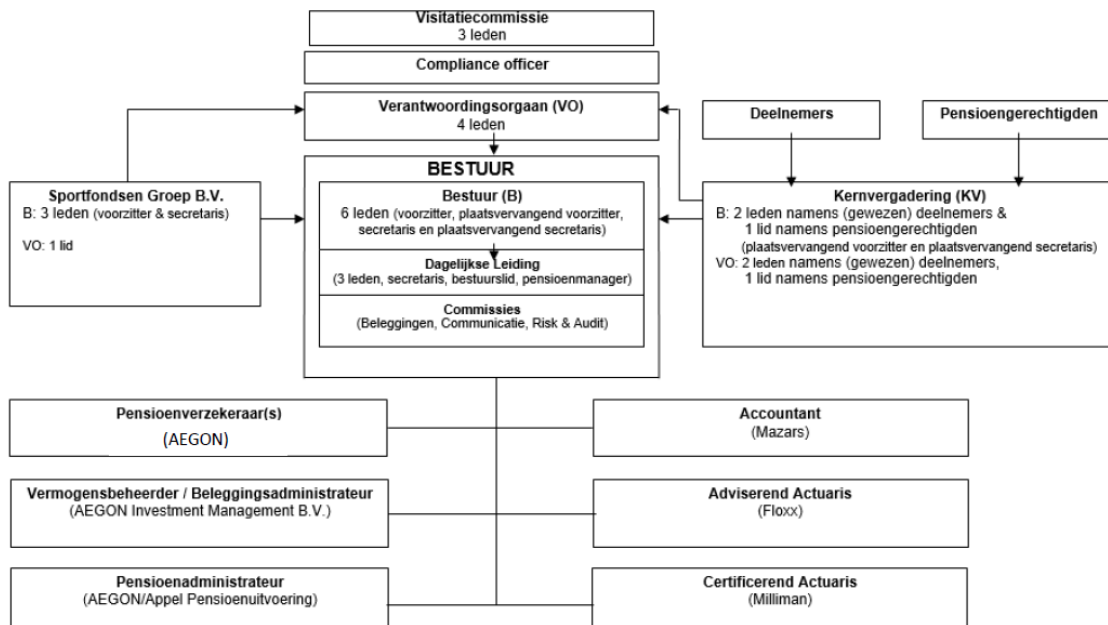
In de uitvoeringsovereenkomst zijn afspraken gemaakt over de beleidsruimte van het bestuur. Het bestuur is eindverantwoordelijk voor de uitvoering en houdt als “goed huisvader” de regie over de werkzaamheden van het fonds.

In de Actuariële en Beleidstechnische Nota (ABTN) zijn de opzet van het fonds, de risicoanalyse en wijze van uitvoering gedocumenteerd. Onderdeel van het beleid is een noodprocedure waarin is beschreven hoe het fonds omgaat met de besluitvorming in spoedeisende situaties. Deze noodprocedure is onderdeel van het crisisplan van het fonds dat als bijlage bij de ABTN is opgenomen.

De uitvoeringsovereenkomst(en), het (de) pensioenreglement(en) en de ABTN zijn beschikbaar op de website van het pensioenfonds: www.sportfondsenpensioenfonds.nl.

Uitgangspunt in het handelen van ieder individueel bestuurslid en het bestuur als geheel is dat hij/het handelt in het belang van alle belanghebbenden van het fonds, rekening houdend met de korte- en langetermijneffecten van maatregelen. De overwegingen van het bestuur worden in de notulen van de bestuursvergaderingen vastgelegd. In dit bestuursverslag worden de belangrijke onderwerpen die in de bestuursvergaderingen van 2022 zijn behandeld, toegelicht. Het bestuur weegt in zijn besluitvorming de aanbevelingen van het toezichtorgaan mee en gaat een dialoog aan met het verantwoordingsorgaan bij het afleggen van verantwoording.

Organogram Stichting Sportfondsen Pensioenfonds

3.2 Organisatie

Bestuur

De samenstelling van het bestuur in 2022 is als volgt:

Naam	Functie	Vertegenwoordiging	Geb. jaar	Lid sinds	Einde zittings-duur
Dhr. Drs. R.P. van Leeuwen	Voorzitter	Werkgevers	1955	2003	2025
Dhr. E.J. Tromp	Secretaris	Werkgevers	1969	2000	2025
Dhr. J. van Scheppingen	Bestuurslid	Werkgevers	1981	2020	2024
Dhr. J.C. van Egmond Msc	Plv. voorz.	Werknemers	1987	2016	2023
Mw. S. van Tintelen ⁸	Asp. Bestuurslid	Werknemers	1992	2019	2023
Mw. Drs. M.M. van der Berg RA	Bestuurslid	Pensioen gerechtigden	1967	2021	2025

Het bestuur van het fonds heeft de dagelijkse uitvoering van de werkzaamheden uitbesteed aan een uitvoeringsorganisatie, te weten Appel Pensioenuitvoering B.V. Deze werkzaamheden betreffen de pensioenadministratie.

Het vermogensbeheer is ondergebracht bij Aegon Asset Management B.V., te Den Haag. Het fonds wordt hierbij geadviseerd door Drs. L.C.J.M. Luyten RBA van Mercer (Nederland) B.V. te Amstelveen.

Uitgangspunt is dat het bestuur, conform de eisen van de Pensioenwet, verantwoordelijk is en blijft voor de juiste uitvoering van de uitbestede taken. Het bestuur heeft uitsluitend bevoegdheden conform de statuten en reglementen van het fonds, in overeenstemming met de vastlegging in de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (ABTN).

Dagelijkse leiding

De dagelijkse leiding bestaat uit de secretaris, de heer Tromp, één bestuurslid, de heer Van Scheppingen, en de pensioenmanager, de heer De Vries.

Sleutelfunctiehouders

DNB heeft goedkeuring gegeven aan het besluit van het bestuur inzake de benoemingen van de sleutelfunctiehouders Risicobeheer, Interne Audit en Actuarieel.

⁸ Mevrouw van Tintelen heeft in het najaar van 2022 haar functie neergelegd. Het bestuur is eind 2022 gestart met het zoeken naar een vervanger. Ondertussen is in 2023 een nieuwe aspirant bestuurder gevonden en gestart. Deze persoon zal voorgedragen worden aan de kernvergadering.

Naam	Sleutelfunctie
Mw. Drs. M.M. van der Berg RA	Risicobeheer
Dhr. Ir. P.M. Wouda AAG	Actuarieel
Dhr. Drs. R.P. van Leeuwen	Interne Audit

Verantwoordingsorgaan (VO)

Het VO vertegenwoordigt alle belanghebbenden van het fonds. Uitgangspunt in het handelen van ieder individueel lid van het VO en het VO als geheel, is dat het VO handelt in het belang van alle belanghebbenden van het fonds, rekening houdend met de korte- en langetermijneffecten van maatregelen. Het bestuur van het pensioenfonds legt verantwoording af aan het VO over het beleid en de wijze waarop het is uitgevoerd.

Het VO heeft de bevoegdheid een oordeel te geven over het handelen van het bestuur aan de hand van het jaarverslag, de jaarrekening en andere informatie, waaronder de bevindingen van het intern toezicht, over het door het bestuur uitgevoerde beleid, evenals over beleidskeuzes voor de toekomst. Dit oordeel wordt, samen met de reactie van het bestuur daarop, bekend gemaakt en in het jaarverslag opgenomen. Bovendien heeft het VO een uitgebreid adviesrecht.

Het verantwoordingsorgaan is per 31 december 2022 als volgt samengesteld:

Naam	Functie	Vertegenwoordiging	Geb. jaar	Lid sinds	Einde zittings-duur
Dhr. Mr. A.W.A. Joosen	Voorzitter	Werkgevers	1941	2011	2025
Dhr. R.J. Stoop	Secretaris	Werknemers	1973	2011	2025
Mw. A.E. Budding	Lid	Werknemers	1985	2019	2023
Dhr. P.J. Reedijk	Lid	Pensioengerechtigden	1951	2017	2025

Intern toezicht

Het interne toezicht wordt uitgevoerd door de visitatiecommissie. Dit intern toezichtorgaan heeft als taak toezicht te houden op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in het pensioenfonds. Het orgaan onderhoudt een actieve dialoog met het bestuur. Het is belast met het toezien op een adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het bestuur. Het toezichtorgaan rapporteert zijn bevindingen aan het bestuur, het verantwoordingsorgaan en de werkgever. Het interne toezicht betreft in zijn toezicht de naleving door het fonds aan de normen in de Code Pensioenfondsen.

Het orgaan doet verslag van zijn bevindingen in paragraaf 3.3 van het jaarverslag. Deze visitatiecommissie bestaat uit drie onafhankelijke leden, te weten:

Naam	Functie	Geb. jaar	Lid sinds	Einde zittingsduur
Mw. J. Matelski	Voorzitter	1984	2018	2023
Dhr. M. Simon	Lid	1960	2022	2025
Mw. C.A.P. Kuiper	Lid	1978	2023	2026

Diversiteit bestuur en overige gremia

Het bestuur bestaat per 31 december 2022 uit vier mannen en een vrouw en het verantwoordingsorgaan uit drie mannen en een vrouw. Het bestuur blijft ernaar streven om binnen de organen van het fonds een zo goed mogelijke afspiegeling van het deelnemersbestand te bewerkstelligen én binnen de organen te streven naar diversiteit in persoonlijkheid, denkwijze, levenservaring en culturele sensitiviteit. Het bestuur zet zich in om in alle organen van het fonds zowel leden van onder als boven de leeftijd van 40 jaar te benoemen en ook minstens een vrouw. Ook van de visitatiecommissie wordt dit gevraagd.

Zowel in het bestuur, het verantwoordingsorgaan als in de visitatiecommissie zijn zowel vrouwen als mannen opgenomen en is sprake van leden onder en boven de leeftijd van 40 jaar. Bij de werving van nieuwe kandidaten en aspirant-leden voor bestuur en verantwoordingsorgaan wordt rekening gehouden met de gewenste diversiteit.

Uitvoering, uitbesteding en kosten

Het bestuur heeft tot en met 2014 de pensioenadministratie, de beleggingsadministratie en de belegging van het vermogen van het pensioenfonds uitbesteed aan Aegon Levensverzekering N.V. die tevens als verzekeraar optrad. De condities van de uitbesteding zijn vastgelegd in de met de verzekeraar gesloten verzekeringsovereenkomst met inbegrip van de bijbehorende Service Level Agreement.

Nadat het in de toenmalige economische omstandigheden niet mogelijk gebleken was om het garantiecontract met Aegon te verlengen of bij een andere verzekeraar een vergelijkbaar contract af te sluiten, heeft het bestuur van het pensioenfonds, na alle mogelijkheden overwogen te hebben, besloten om vanaf 1 januari 2015 over te gaan op eigen beheer.

De tot en met 2014 opgebouwde aanspraken blijven achter in het garantiecontract van Aegon. Het bestuur ziet nog geen redenen om wijzigingen aan te brengen in deze situatie. De pensioenadministratie is ondergebracht bij Appel Pensioenuitvoering en het vermogensbeheer bij Aegon Asset Management. De condities van deze uitbestedingen zijn vastgelegd in een overeenkomst met inbegrip van de bijbehorende Service Level Agreements.

Het bestuur houdt nauwgezet toezicht op de uitbestede werkzaamheden. In het verlengde hiervan is het bestuur verantwoordelijk voor haar integriteit en deskundigheid voor het uitvoeren van controlemaatregelen gericht op de juiste en volledige registratie van de gegevens van het pensioenfonds.

De betreffende controlemaatregelen zijn gericht op de volgende controlegebieden:

- ✓ administratie;
- ✓ juistheid van de door de werkgevers aangeleverde gegevens;
- ✓ vermogensbeheer.

Risico overlijden en arbeidsongeschiktheid

Gezien de risicobereidheid van het pensioenfonds zoals vastgelegd in het Integraal Risicomanagementbeleid, is herverzekering voor het overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico niet nodig. Alleen bij een groot aantal overlijdensgevallen of een aantal “dure” overlijdensgevallen in één jaar, zou de impact dusdanig groot zijn dat deze niet past binnen de risicogrenzen zoals vastgelegd in het Integraal Risicomanagementbeleid. De kans daarop is zeer klein.

Op basis van deze overwegingen heeft het bestuur besloten dat het pensioenfonds met ingang van 2020 eigenrisicodragers is voor het overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico.

Interne beheersingsorganisatie

Het bestuur is verantwoordelijk voor het uitvoeren van controlemaatregelen gericht op het adequaat beheersen van alle voorkomende bedrijfsprocessen, met inbegrip van een juiste en volledige registratie en verslaglegging van de gegevens van het pensioenfonds. Als uitvloeisel van die verantwoordelijkheid wordt gestuurd op het zoveel mogelijk beperken van risico's die samenhangen met uitbestede processen.

Het bestuur vergadert in beginsel ten minste vier keer per jaar om alle voorkomende aangelegenheden te bespreken en om te bezien of de voortgang van de processen naar behoren verloopt.

Voor wat betreft de controle op integriteit heeft het pensioenfonds een gedragscode opgesteld. Aangaande de toetsing op de in het bestuur aanwezige deskundigheid, hanteert het bestuur een geschiktheidsplan. De gedragscode en het geschiktheidsplan worden ten minste één maal per jaar aan de orde gesteld bij een bestuursvergadering.

De pensioenadministratie, de beleggingsadministratie en het vermogensbeheer zijn volledig uitbesteed. Het secretariaat wordt gevoerd door de dagelijkse leiding. Het pensioenfonds heeft geen personeel in dienst, maar maakt voor wat betreft de te verrichten werkzaamheden gebruik van ingeleende krachten van Sportfondsen Nederland B.V. Voor alle uitbestedingen zijn contracten afgesloten.

Kernvergadering

Het fonds kent een kernvergadering, waarin deelnemers en pensioengerechtigden samen komen. Deze vergadering komt in ieder geval eenmaal per jaar bijeen.

De rechten en plichten, die zijn vastgelegd in de statuten, omvatten onder meer de voordracht van leden van het bestuur en het verantwoordingsorgaan, en het goedkeuren van wijzigingen in statuten en reglementen.

De kernvergadering heeft in 2022 weer fysiek plaatsgevonden. Tijdens de kernvergadering zijn de sociale partners geïnformeerd over de financiële situatie van het fonds, is de haalbaarheidstoets besproken, zijn toekomstverwachtingen geschetst rondom het nieuwe pensioenstelsel, het bedrag in eens en de mogelijke toeslagverlening per 1-1-2023. In 2022 zijn er geen wijzigingen in statuten en reglementen voorgelegd aan de kernvergadering.

Beleggingscommissie

De beleggingscommissie adviseert het bestuur ten aanzien van de beleggingen. De beleggingscommissie heeft onder meer tot taak het definiëren van de meest ideale beleggingsstructuur voor het fonds, de selectie van de vermogensbeheerder(s), de monitoring van het vermogensbeheer, alsmede de monitoring van de risico's die met de beleggingen samenhangen. De taken van de beleggingscommissie worden omschreven in de ABTN.

De commissie is per 31 december 2022 als volgt samengesteld:

Naam	Functie	Geb. jaar	Lid sinds	Einde zittingsduur
Dhr. E.J. Tromp	Lid	1969	2015	2025
Dhr. J.C. van Egmond Msc ⁹	Voorzitter	1987	2015	2023
Mw. Drs. L.C.J.M. Luyten RBA ¹⁰	Externe deskundige	1966	2015	2025
Mw. Drs. M.M. van der Berg RA	Toehoorder	1967	2021	2025
Dhr. J.P. de Vries	Pensioenmanager	1963	2021	2025

Risicomanagementcommissie (RMC)

De risicomanagementcommissie houdt zich met name bezig met de werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen met betrekking tot de financiële en de niet-financiële risico's, het toezicht op de naleving van de relevante wet- en regelgeving en het toezicht op de werking van de integriteitscode. Tevens adviseert de RMC het bestuur bij het opstellen van reglementen en beleid.

De commissie is per 31 december 2022 als volgt samengesteld:

⁹ De heer Van Egmond heeft in 2021 het voorzitterschap op zich genomen en is na aanmelding bij DNB, begin 2022 in zijn rol goedgekeurd.

¹⁰ Mevrouw Luyten wordt ingehuurd als externe deskundige, waarvoor geen einde van de zittingsduur geldt.

Naam	Functie	Geb. jaar	Lid sinds	Einde zittingsduur
Dhr. J. van Scheppingen	Voorzitter	1981	2020	2024
Mw. M.M. van der Berg RA	SFH Risicobeheer	1967	2021	2025
Dhr. P.J. van Schijndel ¹¹	Externe deskundige	1964	2017	2025
Dhr. J.P. de Vries	Pensioenmanager	1963	2021	2025
Dhr. E.J. Tromp	Toehoorder	1969	2015	2024

Communicatiecommissie

De communicatiecommissie heeft als taak om het bestuur te adviseren over voorstellen voor de communicatie aan deelnemers. Dit betreft onder meer de 'vertaling' van het pensioenreglement in de website met pensioen 1-2-3, de voorlichtingsfilmpjes, het Uniform Pensioenoverzicht (UPO) en de nieuwsbrieven.

De commissie is per 31 december 2022 als volgt samengesteld:

Naam	Functie	Geb. jaar	Lid sinds	Einde zittingsduur
Dhr. J.P. de Vries	Voorzitter / Pensioenmanager	1963	2021	2025
Dhr. J. van Scheppingen	Lid	1981	2020	2024
Mw. M.M.A. Bongers	Lid	1997	2020	2024
Dhr. G. van der Schoor ¹²	Externe deskundige	1959	2022	
Mw. A.E. Budding	Toehoorder	1985	2019	2023

Compliance officer

De heer J.P. van Til is de compliance officer van het fonds. De voornaamste taken van de compliance officer omvatten:

- ✓ onafhankelijk toezicht op de naleving van de gedragscode.
- ✓ onafhankelijk toezicht op de naleving van wettelijke regelingen.

De compliance officer bewaakt dat het fonds voldoet aan de voor het fonds van toepassing zijnde actuele wet- en regelgeving op het gebied van compliance.

Door de compliance-officer is op 1 juni 2023 rapport uitgebracht over het boekjaar 2022.

¹¹ De heer van Schijndel wordt ingehuurd als externe deskundige, waarvoor geen einde van de zittingsduur geldt.

¹² De heer van der Schoor wordt ingehuurd als externe deskundige, waarvoor geen einde van de zittingsduur geldt.

Korte samenvatting van het rapport

In 2022 is een bestuurslid namens de deelnemers afgetreden en is een vacature ontstaan. Het is te betreuren dat dit bestuurslid is teruggetreden op basis van een mogelijk onjuist advies van 'Mens en Kennis' en dat geen aspirant-lid beschikbaar was.

Meldingen

Er zijn geen incidenten gemeld in 2022. Eind 2022 stonden er geen compliance-incidenten uit.

Gedragscode

Het fonds heeft van alle leden van het bestuur en het verantwoordingsorgaan een ondertekende Verklaring gedragscode over het boekjaar 2021 ontvangen.

Dispensatie

Per ultimo 2022 is voor alle aangesloten werkgevers dispensatie verkregen voor deelname aan de pensioenregeling van Stichting Pensioenfonds Recreatie (SPR). Tussen het fonds en SPR is regelmatig overleg gevoerd, het fonds is ook aangesloten bij de besluitvorming van SPR rondom de invoering van de Wet toekomst pensioenen (Wtp).

Aanbevelingen 2022

De compliance officer heeft in 2022 de volgende adviezen in zijn rapport opgenomen:

Ik adviseer het bestuur, evenals in 2021, om aspirantbestuursleden te werven en te selecteren in goed overleg met de voordragende instantie, op basis van de door het bestuur vastgestelde profielen, rekening houdend met het rooster van aftreden en de eisen voor diversiteit.

Ik adviseer om de uitvoeringsovereenkomst te actualiseren.

Ik raad het bestuur aan om de website te benutten om de deelnemers te informeren over de Wtp, de gevolgen voor SSP, en de door het bestuur voorgestelde keuzes naar aanleiding van de Wtp en de daaruit volgende wijzigingen in het pensioenreglement.

Reactie van het bestuur

Het bestuur heeft kennis genomen van het verslag van de compliance officer en dankt de compliance officer voor zijn rapport.

Externe ondersteuning

Het fonds wordt bijgestaan door de volgende externe deskundigen:

Functie	Externe partij
Accountant	Drs. C.A. Harteveld RA van Mazars Accountants N.V. te Rotterdam
Administrateur	Appel Pensioenuitvoering B.V. te Almere
Adviserend actuaris	Drs. J. Hilbrands AAG en Drs. T.E.M. Dieben AAG van FLOXX Solutions and Valuations B.V te Amsterdam
Adviseur integraal risico management	Drs. P.J. van Schijndel van P&P Beheer B.V. te Amsterdam
Beleggingsdeskundige	Drs. L.C.J.M. Luyten RBA van Mercer (Nederland) B.V. te Amstelveen
Bestuursondersteuning	Sportfondsen Nederland B.V. te Amsterdam
Certificerend actuaris	Ir. P.M. Wouda AAG van Milliman Pensioenen B.V. te Amsterdam
Vermogensbeheerder	Aegon Asset Management B.V. te Den Haag
Communicatie	Dhr. G. van der Schoor van Appel Pensioenuitvoering B.V. te Almere
Internal Audit	Dhr. D.N. Brouwer van 4PP Audit te Maurik

3.3 Verslag van de visitatiecommissie

Het pensioenfonds wordt in het algemeen goed gerund door een betrokken en deskundig bestuur ondersteund door een actieve pensioenfondsmanager. Het pensioenfonds werkt gestructureerd en gedocumenteerd.

Het pensioenfonds is stabiel en kent nog steeds een goede dekkingsgraad en heeft kunnen indexeren. Het traject naar het nieuwe pensioencontract, en de bijzondere constructie met de vrijstelling hierin, is een aandachtspunt. De visitatiecommissie adviseert om voortvarend met dit onderwerp aan de slag te gaan, omdat er – ook bij een beoogde invaardatum in 2027 – al veel stappen gezet kunnen en moeten worden. Daarnaast vergen delen van de wetgeving dat – ongeacht het moment van invaren – al op korte termijn op zaken geacteerd wordt. Gezien het belang van het onderwerp ‘nieuwe pensioenstelsel’ voor het pensioenfonds in deze periode en de komende jaren, heeft de visitatiecommissie dit als separaat aandachtsgebied aangemerkt in haar verslag.

Ondanks het algemeen positieve beeld blijven er kwetsbaarheden bestaan die vooral te maken hebben met de omvang en de specifieke positie van het fonds. Aandachtspunten zijn de relatief beperkte schaalgrootte met daardoor hogere kosten per deelnemer, de lage premiedekkingsgraad, de beperkende factor van schaalgrootte bij het vermogensbeheer en de afhankelijkheid van de vermogensbeheerder door de huidige inrichting, de bijzondere positie ten opzichte van SPR, en de continuïteit voor de kortere en langere termijn. Echter, het pensioenfondsbestuur is zich hier bewust van en heeft een actieve houding om uitdagingen aan te pakken en zaken te verbeteren.

De visitatiecommissie doet de volgende aanbevelingen:

1. Overweeg standaard een risico-opinie in de voorlegger bij relevante beleidsstukken en neem de reactie van bestuur/commissie op de risico opinie op in de actielijst/notulen.
2. Gelet op de complexiteit en diverse keuzemogelijkheden is het wenselijk in een vroegtijdig stadium, ook al is de verwachte transitiedatum 1-1-2027, aandacht te geven aan beeldvorming, voorbereiding transitie en implementatieplan.
3. Betrek vroegtijdig het verantwoordingsorgaan bij de voorbereidingen en stappen in het transitieproces. Denk hierbij aan kennisbevordering/ontwikkeling etc.
4. Overweeg om ook in de BC te gaan werken met voorleggers, waarin naast de fase van het BOB-model onder andere ook de aanleiding, risico's, eventuele vragen ter besluitvorming en vervolgstappen van de te behandelen onderwerpen kunnen worden vastgelegd.
5. Kom met het hele bestuur tot uitgangspunten voor het maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid, wat verder gaat dan het volgen van het beleid van de huidige vermogensbeheerder. Al is het alleen om deze beheerder aan te kunnen toetsen.
6. De aanbeveling van eerdere jaren om voor de mogelijkheden op het gebied van vermogensbeheer verder te kijken dan de huidige beheerder blijft van toepassing.

7. Zorg dat alle vergaderingen van de communicatiecommissie worden vastgelegd in notulen.
8. Communiceer tijdig met deelnemers over de WTP, ook over de (voorgenomen) keuzes en de processtappen. Stel alvast een communicatieplan op voor de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel.
9. Sorteertijdig voor op de implementatie van de nieuwe open norm 'keuzebegeleiding' die naar verwachting per 1 juli 2023 in werking treedt. Stel zelf vast in hoeverre de voorbereidingen door de uitvoeringsorganisatie toereikend zijn voor het fonds en stuur bij waar nodig.
10. Neem in het uitbestedingsbeleid op dat het uitbestedingsbeleid van het fonds ook op onderuitbestedingen van toepassing is. Formuleer adequate afspraken ten aanzien van onderuitbesteding. Borg en monitor dat ook de onderuitbestedingspartijen handelen volgens het uitbestedingsbeleid van het fonds.
11. Overweeg bij relevante beleidsstukken standaard een risico opinie op te nemen. Dit kan aan de hand van een vooraf opgestelde lijst aan de hand van de beleidskalender. Uiteraard staat het de SFH Risicobeheer vrij om ook op eigen initiatief een opinie te leveren.

Reactie van het bestuur

Het bestuur heeft kennis genomen van het verslag van de visitatiecommissie en dankt de leden van de commissie voor bovenstaand oordeel. Het bestuur herkent zich grotendeels in de aanbevelingen die worden gedaan. In de loop van 2023 zal het bestuur alle aanbevelingen bespreken: het bestuur zal de aanbevelingen van de visitatiecommissie dan overnemen dan wel toelichten waarom deze niet worden overgenomen.

3.4 Verslag van het verantwoordingsorgaan

Verantwoordingsorgaan

Het Verantwoordingsorgaan (VO) vertegenwoordigt de werknemers, werkgevers en gepensioneerden die deelnemen in de Stichting Sportfondsen Pensioenfonds (hierna SSP of het fonds). De samenstelling van het VO is in 2022 ongewijzigd gebleven. Deze is weergegeven in hoofdstuk 3.2 Organisatie van dit jaarverslag.

Het VO functioneert op basis van een reglement. Dit reglement maakt deel uit van het Huishoudelijk Reglement dat is gepubliceerd op de website van SSP. Men kan daarin informatie vinden over de samenstelling van het VO, de wijze waarop de leden ervan worden benoemd en het VO vergadert, de taken en bevoegdheden, de informatievoorziening, de procedures en de vergaderingen met het bestuur.

Taken en bevoegdheden

Het VO heeft de bevoegdheid een oordeel uit te spreken over het handelen van het bestuur, het door het bestuur uitgevoerde beleid en de beleidskeuzes voor de toekomst. Een bijzonder aspect is dat SSP een ondernemingspensioenfonds is. Het is gerelateerd aan het bedrijfstakpensioenfonds Stichting Pensioenfonds Recreatie (SPR). SPR heeft de bij Sportfondsen Groep aangesloten entiteiten dispensatie verleend van de verplichte deelname aan het bedrijfstakpensioenfonds.

Het bestuur van SSP stelt het VO in de gelegenheid advies uit te brengen over onder meer het beloningsbeleid, vorm en inrichting van het Intern Toezicht, i.c. de Visitatiecommissie (VC), klachten- en geschillenprocedure, communicatie- en voorlichtingsbeleid, de samenstelling van de feitelijke premie en de uitvoeringsovereenkomst. Daarnaast heeft het VO een adviestaak ten aanzien van de continuering van het fonds. Naast reageren op gevraagd advies kan het VO het bestuur ook ongevraagd adviseren.

Activiteiten

Het VO heeft in zijn jaarplan 2022 zijn werkwijze en de voorgenomen activiteiten vastgelegd. Het VO heeft besloten ten minste eenmaal elk kwartaal bijeen te komen. Deze regelmaat heeft het onderling overleg goed gedaan.

Op 11 april 2022 vond het gesprek met het intern toezicht, de Visitatiecommissie plaats. Dat luidt jaarlijks de periode in waarin het jaarrapport van SSP tot stand komt. Het VO ontvangt dit rapport in conceptvorm, mede ter voorbereiding van de verantwoordingsvergadering met het bestuur.

De verantwoordingsvergadering over 2022 vond plaats op 25 mei 2023. Het bestuur van het fonds heeft daarin verantwoording afgelegd aan het VO over zijn beleid en de gang van zaken met betrekking tot 2022. Tevens is het concept jaarrapport besproken. Het VO hecht aan goede communicatie, in het bijzonder ten behoeve van de deelnemers aan het fonds. Het VO heeft om die reden aanbevolen de gegevens die op de website te zien zijn zo actueel mogelijk te houden.

De Wet Toekomst Pensioenen is op 30 mei 2023 goedgekeurd. De wetgever heeft een punt gezet achter een lange periode van discussie en voorbereiding van een toekomstbestendig pensioenstelsel.

Het huidige pensioensysteem zal vervangen worden door een systeem dat persoonlijker en transparanter zal zijn. Het belang van communicatie wordt daardoor nog groter dan het al is.

De vergaderingen van het bestuur waaraan het VO heeft deelgenomen, vonden plaats op 6 juni en 25 november 2022.

In 2022 heeft het VO het bestuur eenmaal op verzoek geadviseerd, dat betrof de samenstelling van de visitatiecommissie. Een van de drie leden was aan het einde van de zittingstermijn niet meer herbenoembaar. Er is een geschikte opvolger gevonden. Het VO heeft ingestemd met de voorgestelde samenstelling van de VC.

Samenwerking en informatie

Het VO is tevreden over de samenwerking met het bestuur en de informatie die door of namens het bestuur is verstrekt. Het VO ontvangt de documentatie van alle bestuursvergaderingen met onder meer de notulen van de bestuursvergaderingen, de verslagen van de commissies en de rapportages van de sleutelfunctiehouders. Het VO neemt deel aan de bestuursvergadering waarin het jaarrapport over 2022 besproken wordt. Daarin komen ook het rapport van de VC aan de orde alsmede het verslag van de actuaris en het rapport van de compliance office.

De secretaris van het VO heeft maandelijks overleg met de pensioenmanager over de relevante, actuele ontwikkelingen. De secretaris rapporteert het overleg aan de overige leden van het VO.

Opleiding

Voor de leden van het VO is inhoudelijke pensioen kennis en het op de hoogte blijven van relevante actualiteiten op pensioengebied van belang. Dat is juist nu van belang vanwege de Wet Toekomst Pensioenen die een transitie vereist naar een nieuw pensioenstelsel. De leden van het VO volgen de informatie die de Pensioenfederatie verstrekt. Ook relevante webinars en seminars worden gevolgd. Het VO zal samen met het bestuur brainstormen over de aanpak en procedures van de transitie naar het nieuwe pensioensysteem. Deze bijeenkomst vindt op 22 juni 2023 plaats. Daarbij zal tevens de toekomst van het fonds aan de orde komen.

Algemeen oordeel

De samenwerking van het VO met het bestuur van het fonds is ook in 2022 constructief en plezierig verlopen. Het VO oordeelt positief over de transparantie van het handelen van het bestuur en de openheid van de communicatie. Het VO acht het bestuur ter zake kundig en betrokken.

Het VO geeft op grond van zijn bevindingen een positief oordeel over het handelen van het bestuur van de Stichting Sportfondsen Pensioenfonds in 2022. Dit oordeel geldt zowel voor het gevoerde beleid, de beleidskeuzes voor de toekomst als de evenwichtige belangenafweging.

Amsterdam, 26 juni 2023

Mr. A.W.A. Joosen
Voorzitter

R.J. Stoop
Secretaris

Reactie van het bestuur

Het bestuur heeft kennis genomen van het verslag van het verantwoordingsorgaan en dankt de leden van het orgaan voor bovenstaand positief oordeel.

3.5 Verslag van het bestuur

Bestuursmodel

In 2013 is de Wet versterking bestuur pensioenfondsen aangenomen door de wetgever. De wet is per 1 juli 2014 volledig in werking getreden. De wet biedt keuze uit een aantal bestuursmodellen. Deze modellen zijn erop gericht om de evenwichtige belangenafweging in de besturing van een pensioenfonds te versterken en de rolverdeling tussen de verschillende organen in de structuur van het pensioenfonds te optimaliseren.

Het bestuur van het fonds heeft de voor- en nadelen van de verschillende bestuursmodellen geëvalueerd. Dit heeft ertoe geleid dat het bestuur heeft besloten om met ingang van 2014 de besturing van het fonds in te richten op basis van het paritaire model. Dit houdt in dat het bestuur evenveel leden kent namens de werkgever als leden namens de werknemers en pensioengerechtigden.

Bij de keuze voor het paritaire model heeft het bestuur overwogen dat de organisatiestructuur eenvoudig en duidelijk moet blijven, kostenverhogingen niet wenselijk zijn en dat de stakeholders nauw betrokken moeten blijven bij het pensioenfonds.

De procedures rondom benoeming, ontslag en schorsing van bestuursleden of leden van het verantwoordingsorgaan zijn vastgelegd in de statuten en de reglementen van het betreffende orgaan.

In het boekjaar 2022 hebben geen wijzigingen plaatsgevonden in het bestuursmodel.

Code Pensioenfondsen

De Code Pensioenfondsen (hierna: de Code) heeft tot doel het functioneren van pensioenfondsen te verbeteren en inzichtelijker te maken. Hiertoe zijn door de Pensioenfederatie en de Stichting van de Arbeid 83 normen voor ‘goed pensioenfondsbestuur’ geformuleerd. De Code is gebaseerd op het ‘pas toe of leg uit’-beginsel. Bepalend voor de werking van de Code is hoe de pensioenfondsen met de intenties van de Code omgaan – niet de mate waarin ze die naar de letter naleven. Dat betekent dus dat er ruimte is om af te wijken van de normen, mits dit weloverwogen gebeurt.

Het bestuur van het fonds heeft de naleving van de normen op basis van de Code geïnventariseerd. Het pensioenfonds past de normen van de Code vrijwel volledig toe. Voor zover het pensioenfonds afwijkt van de normen van de Code wordt dit hierna per norm toegelicht.

Hieronder is per norm waaraan niet voldaan wordt een toelichting opgenomen:

Nr.	Beknopte omschrijving	Reden van niet-naleving
34	De zittingsduur van een bestuurslid is maximaal vier jaar. Een bestuurslid kan maximaal twee keer worden herbenoemd.	De heren Van Leeuwen en Tromp zijn langer dan 12 jaar actief in een bestuursfunctie. In dit kader interpreteert het bestuur de code zodanig dat de zittingsduur van bestuursleden vanaf de invoering van de code in 2014 moet worden bepaald.

De Code Pensioenfondsen kent 8 normen (van de 65) die altijd om een toelichting vragen, de zogenoemde “rapportagenormen”. Het bestuur licht in onderstaande tabel toe of het fonds hieraan voldoet.

Rapportagenorm Code Pensioenfondsen	Voldoet het fonds aan de norm?	Vindplaats toelichting jaarverslag
Norm 5 Het bestuur legt verantwoording af over het beleid dat het voert, de gerealiseerde uitkomsten van dit beleid en de beleidskeuzes die het eventueel voor de toekomst maakt. Het bestuur weegt daarbij de verschillende belangen af van de groepen die bij het pensioenfonds betrokken zijn. Ook geeft het bestuur inzicht in de risico's van de belanghebbenden op korte en lange termijn, gerelateerd aan het overeengekomen ambitieniveau.	Ja	Het bestuur rapporteert in paragraaf 3.5 van dit Jaarverslag over het beleid dat het in 2022 voerde, de gerealiseerde uitkomsten van dat beleid en de beleidskeuzes die het bestuur maakte.
Norm 31 De samenstelling van fondsorganen is wat betreft geschiktheid, complementariteit, diversiteit, afspiegeling van belanghebbenden en continuïteit, vastgelegd in beleid. Zowel bij de aanvang van een termijn, als ook tussentijds bij de zelfevaluatie vindt een check plaats.	Ja	Het bestuur rapporteert in paragraaf 3.5 van dit Jaarverslag onder 'diversiteit' over de samenstelling van fondsorganen en de geschiktheid van de leden.
Norm 33 In zowel het bestuur als in het VO of het BO is er tenminste één vrouw en één man. Er zitten zowel mensen van boven als van onder de 40 jaar in. Het bestuur stelt een stappenplan op om diversiteit in het bestuur te bevorderen.	Ja	Het bestuur rapporteert in paragraaf 3.2 van dit Jaarverslag over de samenstelling van fondsorganen
Norm 47 Het intern toezicht betreft deze Code bij de uitoefening van zijn taak.	Ja	De visitatiecommissie betreft de Code bij de uitoefening van zijn taak en rapporteert hierover in zijn rapportage intern toezicht.

Rapportagenorm Code Pensioenfondsen	Voldoet het fonds aan de norm?	Vindplaats toelichting jaarverslag
Norm 58 Het bestuur geeft publiekelijk inzicht in missie, visie en strategie.	Ja	In paragraaf 3.1 van dit Jaarverslag beschrijft het bestuur de missie, visie en strategie van het fonds.
Norm 62 Het bestuur legt zijn overwegingen omtrent verantwoord beleggen vast en zorgt ervoor dat deze beschikbaar zijn voor belanghebbenden.	Ja	Het bestuur licht in paragraaf 3.7 van dit Jaarverslag de overwegingen toe om maatschappelijk verantwoord te beleggen.
Norm 64 Het bestuur rapporteert in het jaarverslag over de naleving van de interne gedragscode (zoals bedoeld in de normen 15 en 16) en deze Code, net als over de evaluatie van het functioneren van het bestuur.	Ja	In paragraaf 3.2 van dit Jaarverslag rapporteert het bestuur over de naleving van de integriteitregeling en over de evaluatie van het functioneren van het bestuur.
Norm 65 Het bestuur zorgt voor een adequate klachten- en geschillenprocedure die voor belanghebbenden eenvoudig toegankelijk is. In het jaarverslag rapporteert het bestuur over de afhandeling van klachten en de veranderingen in regelingen of processen die daaruit voortvloeien.	Ja	In paragraaf 3.5 van dit Jaarverslag wordt gerapporteerd over de behandeling van klachten en geschillen.

Deskundigheidsbevordering en bestuurlijke effectiviteit

Het bestuur zorgt voor geschiktheid, complementariteit en continuïteit binnen het bestuur. Het bestuur toetst de geschiktheid van de bestuursleden bij het aantreden en gedurende het bestuurslidmaatschap. Hiertoe is een algemene profielschets voor een bestuurder opgesteld. Daarnaast zijn specifieke profielschetsen beschikbaar waarin het bestuur de specifieke wensen en behoeften aangeeft ten aanzien van kennis, competenties en professioneel gedrag rekening houdend met de aanwezige deskundigheid binnen het bestuur en de aanwezige lacunes in de geschiktheid van het bestuur. Het programma voor permanente educatie van bestuursleden waarborgt dat de geschiktheid van bestuursleden op peil blijft en waar nodig wordt verbreed of ontwikkeld.

De geschiktheid van het bestuur, het verantwoordingsorgaan en de pensioenmanager wordt periodiek getoetst via een kennisreflector. De uitkomsten hiervan zijn vastgelegd in het geschiktheidsplan. De deskundigheidseisen zijn ook van toepassing op de leden van het VO en het toezichtorgaan.

Jaarlijks wordt ieder bestuurslid individueel geëvalueerd door de voorzitter van het fonds. Daarnaast voert het bestuur jaarlijks een zelfevaluatie uit, eens in de twee jaar onder begeleiding van een externe deskundige. Dit heeft voor het laatst onder begeleiding van Mens&Kennis in 2021 plaatsgevonden.

Diversiteit bestuur en overige gremia

Het bestuur bestaat per 31 december 2022 uit vier mannen en 1 vrouw en het verantwoordingsorgaan uit drie mannen en een vrouw. De visitatiecommissie bestaat uit twee vrouwen en een man. Het bestuur blijft ernaar streven om binnen de organen van het fonds een zo goed mogelijke afspiegeling van het deelnemersbestand te bewerkstelligen én binnen de organen te streven naar diversiteit in persoonlijkheid, denkwijze, levenservaring en culturele sensitiviteit. Het bestuur zet zich in om in alle organen van het fonds zowel leden van onder als boven de leeftijd van 40 jaar te benoemen en ook minstens een vrouw. Ook van de visitatiecommissie wordt dit gevraagd.

Zowel in het bestuur, het verantwoordingsorgaan als in de visitatiecommissie zijn vrouwen opgenomen en is sprake van leden onder de leeftijd van 40 jaar. Bij de werving van nieuwe kandidaten en aspirant-leden voor bestuur en verantwoordingsorgaan wordt rekening gehouden met de gewenste diversiteit.

Naleving wet- en regelgeving en communicatie met de toezichthouder

Alle bestuursleden en medebeleidsbepalers verklaren jaarlijks dat er wordt voldaan aan de gedragscode van het fonds of een vergelijkbare gedragscode. De gedragscode is beschikbaar via de website van het fonds.

De ontwikkelingen in wet- en regelgeving worden door het bestuur nauwgezet gevolgd. Voor het fonds relevante wijzigingen worden geanalyseerd en de opvolging wordt besproken in de bestuursvergaderingen. In het bestuursverslag in dit jaarverslag worden de belangrijkste ontwikkelingen toegelicht.

Het bestuur is niet bekend met overtredingen van wet- en regelgeving door het fonds.

Voor pensioenfondsen in Nederland is de Code Pensioenfondsen ('de Code') van kracht. Het pensioenfonds voldoet aan de vereisten uit de Code met uitzondering van de bepaling inzake de zittingsduur van bestuursleden.

Aan het pensioenfonds zijn in het afgelopen jaar geen dwangsommen en boetes opgelegd. Het fonds heeft tijdig aan zijn verplichtingen tot informatieverstrekking aan DNB voldaan. In 2023 heeft het fonds nadere vragen gekregen van DNB over de voorbereiding op de transitie in het kader van de Wet Toekomst Pensioenen. Daarnaast heeft DNB gereageerd op het selfassessment van het fonds in de uitvraag sector brede analyse informatiebeveiliging. Het informatiebeveiligingsbeleid voldoet in de ogen van DNB nog niet aan de Good Practice. Het bestuur is voornemens om hierover in overleg te treden met de toezichthouder.

Gedurende het jaar heeft het fonds van de toezichthouders enkele brieven van algemene aard ontvangen.

Datakwaliteit

De overgang naar het nieuwe pensioenstelsel is een unieke gelegenheid om de datakwaliteit opnieuw te beoordelen. Nadat het fonds eerder onderzoek heeft verricht in het kader van de overdracht van de pensioenadministratie van Aegon naar Appel per 1 januari 2015 verwacht het fonds (in samenspraak met Appel Pensioenuitvoering) in de voorbereiding van het nieuwe pensioenstelsel diverse onderzoeken uit te voeren naar de datakwaliteit. Appel Pensioenuitvoering heeft ter voorbereiding op het nieuwe pensioenstelsel een risicobeoordeling uitgevoerd voor alle aspecten die in dit kader van belang zijn, waaronder het datakwaliteitsbeleid, de IT-infrastructuur en de uitvoeringsprocessen. In 2023 zal hier nader over gesproken worden met Appel en zal het bestuur dit verder oppakken.

Klachten, geschillen en onregelmatigheden

Klachten en geschillen kunnen door belanghebbenden worden gemeld via de pensioenmanager, de compliance officer of de pensioenuitvoeringsorganisatie. De klachten- en geschillenregeling is beschikbaar op de website van het fonds.

In 2022 heeft het fonds geen klachten ontvangen.

Onregelmatigheden die binnen het fonds, zijn organen of bij de partijen aan wie taken zijn uitbesteed worden gesignaleerd kunnen worden gerapporteerd bij de compliance officer op grond van de klokkenluidersregeling van het fonds. De klokkenluidersregeling is beschikbaar op de website van het fonds. Ook bij de uitvoerder en de vermogensbeheerder zijn klokkenluidersregelingen geïmplementeerd.

In 2022 zijn geen onregelmatigheden gerapporteerd.

Uitvoeringsovereenkomst

Tussen Sportfondsen Nederland B.V. en Stichting Sportfondsen Pensioenfonds, is een uitvoeringsovereenkomst afgesloten. Sportfondsen Nederland vertegenwoordigt iedere bij het fonds aangesloten onderneming.

In de uitvoeringsovereenkomst zijn onder andere de toeslagenambitie, de maandelijkse premiebetaling door de werkgevers, het toeslagbeleid en het omgaan met overschotten en tekorten vastgelegd. De volledige overeenkomst is te vinden onder downloads op de website van het fonds. Een lijst van de aangesloten ondernemingen is bijgevoegd.

Risicohouding

Inleiding

De risicohouding van het fonds is de mate waarin het pensioenfonds, na overleg met de sociale partners in de kernvergadering en na overleg met de organen van het fonds, bereid is beleggingsrisico's te lopen om de doelstellingen van het fonds te realiseren en de mate waarin het fonds beleggingsrisico's kan lopen gegeven de kenmerken van het fonds.

Kwalitatieve beschrijving van de risicohouding

Het fonds voert op basis van de uitvoeringsovereenkomst de pensioenovereenkomst uit. In de pensioenovereenkomst wordt een koopkrachtambitie (prijsindex) nagestreefd tegen een acceptabel risico.

Hiervoor wordt door de werkgever een vastgestelde maximale premie betaald.

De verschuldigde premie dient kostendekkend te zijn. Bij de bepaling van de kostendekkende premie voor de pensioenopbouw wordt uitgegaan van een maximaal verwacht portefeuillerendement.

Het beleid van het fonds is er, gegeven de huidige pensioenregeling en financieringsafspraken met de werkgever, primair op gericht om de pensioenen van alle deelnemers ten minste nominaal in stand te houden met daarnaast een duidelijk streven naar indexatie voor zowel actieven als inactieven. De zekerheidsnorm van het pensioenfonds is belangrijk, maar het toeslagstreven heeft evengoed een hoge prioriteit.

Het toeslagstreven van het pensioenfonds is voor het bestuur belangrijk. Het beleggingsbeleid (inclusief toeslagenbeleid) en premiebeleid is erop gericht om deze doelstelling te realiseren. Naar het oordeel van het bestuur rechtvaardigt het toeslagstreven juist een wat ruimere risicohouding. Het bestuur accepteert hierbij dat er een kans is dat de opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten op enig moment gekort moeten worden.

Kwantitatieve beschrijving van de korte termijn risicohouding

De risicobereidheid op korte termijn is vertaald in een strategische beleggingsportefeuille met bandbreedtes. Het beleggingsbeleid betreft hierbij het 'eigen beheer' deel. Het bestuur heeft geen (beperkte) invloed op het bij Aegon achtergelaten deel van het vermogen.

Op basis van de uitersten van de bandbreedtes van het strategisch beleggingsbeleid dient het VEV zich te bevinden tussen een bandbreedte met als een ondergrens van 16% en een bovengrens van 28% van de TV 'eigen beheer'. Het vereist eigen vermogen bedraagt per 31 december 2022 122,0% en valt daarmee binnen de bandbreedte.

Het bestuur beoordeelt dat deze bandbreedte acceptabel is uit hoofde van balansrisicomanagement. Tenminste eens per kwartaal zal het pensioenfonds het VEV feitelijk vaststellen en toetsen.

Kwantitatieve beschrijving van de lange termijn risicohouding

De risicohouding van het fonds komt voor de lange termijn tot uitdrukking in de ondergrenzen in het kader van de haalbaarheidstoets. Ondergrenzen worden vastgesteld ten aanzien van:

- het verwachte pensioenresultaat vanuit de situatie dat het pensioenfonds precies beschikt over het vereist eigen vermogen;
- het verwachte pensioenresultaat vanuit de feitelijke dekkingsgraad van het pensioenfonds;
- het pensioenresultaat dat kan worden bereikt vanuit de feitelijke dekkingsgraad in een slechtweerscenario.

Een fonds voert periodiek een haalbaarheidstoets uit die op basis van een stochastische analyse inzicht geeft in de samenhang tussen de financiële opzet, het verwachte pensioenresultaat en de risico's die daarbij gelden. Er is een aanvangshaalbaarheidstoets en een jaarlijkse haalbaarheidstoets.

De aanvangshaalbaarheidstoets is in 2015 voor het eerst uitgevoerd en vastgesteld naar aanleiding van invoering van het nieuwe FTK per 1 januari 2015.

Voor de bepaling van de lange termijn risicobereidheid is de kwalitatieve risicohouding als uitgangspunt gehanteerd.

Om invulling te geven aan het bepaalde in artikel 22 van het Besluit Financieel Toetsingskader kiest het fonds de volgende grenzen in het kader van de uitvoering van de aanvangshaalbaarheidstoets:

- De ondergrens voor het verwachte pensioenresultaat vanuit de situatie dat het pensioenfonds precies beschikt over het vereist eigen vermogen is gelijk aan 90%.
- De ondergrens voor het verwachte pensioenresultaat vanuit de feitelijke dekkingsgraad van het pensioenfonds bij het van toepassing worden van het nieuwe financiële toetsingskader is gelijk aan 90%.
- Bij de jaarlijkse haalbaarheidstoets berekent het fonds vanuit de feitelijke dekkingsgraad zowel het verwachte pensioenresultaat als het pensioenresultaat in een slechtweerscenario. De maximale relatieve afwijking tussen het verwachte pensioenresultaat en het pensioenresultaat in het slechtweer scenario die het fonds dan acceptabel vindt is 30%. Dit betekent dat het pensioenresultaat in slechts 5% van de scenario's meer dan 30% lager mag zijn dan het verwachte pensioenresultaat vanuit de feitelijke dekkingsgraad.

Het fonds heeft in 2022 de jaarlijkse haalbaarheidstoets uitgevoerd. Gebleken is dat het fonds binnen de hierboven gestelde grenzen blijft.

Eigenrisicobeoordeling

In 2021 heeft het bestuur een eigenrisicobeoordeling uitgevoerd en ingediend bij DNB. Deze beoordeling is te zien als een evaluatie van het gehele risicomanagement van het pensioenfonds waarin er een beoordeling plaatsvindt van:

- de risico's waaraan het pensioenfonds is of in de toekomst kan worden blootgesteld;
- de effectiviteit van het risicobeheer (inclusief de (feitelijke) beheersmaatregelen) en de doelmatigheid daarvan.

Dit geeft het bestuur inzicht in de materiële risico's en de mogelijke consequenties hiervan voor de financiële positie van het pensioenfonds en de pensioenen van deelnemers. Dit is de hoofddoelstelling van het pensioenfonds.

De periodieke uitvoering van de eigenrisicobeoordeling is onderdeel van het risicomanagementbeleid en daarmee onderdeel van het managementproces van het bestuur. De volledige beleids- en besluitvorming vindt altijd in het bestuur plaats, dus ook voor de eigenrisicobeoordeling.

De eigenrisicobeoordeling wordt in aanmerking genomen bij de onderbouwing van strategische besluiten. De beoordeling wordt minimaal eens in de drie jaar uitgevoerd of tussentijds bij significante wijziging van het risicoprofiel of een strategisch besluit met een materiële impact op het risicoprofiel.

Uitbesteding

Het bestuur heeft diverse malen overleg gevoerd met de uitvoeringsorganisatie over de dienstverlening overeenkomstig de service level agreement. Daarnaast heeft het bestuur op grond van zijn analyse van de interne-beheersingsrapportages (ISAE 3402, ISAE 3000 en NFR rapportages) aanvullende vragen gesteld aan de uitvoeringsorganisatie over bepaalde aspecten van de kwaliteit van de beheersmaatregelen. Middels een bedrijfsbezoek bij zowel Appel Pensioenuitvoering en Aegon Vermogensbeheer is onder andere meer inzicht verkregen in de interne beheersing van onderuitbestedingen bij deze partners.

Het bestuur heeft vervolgens periodiek overleg met de vermogensbeheerder. In dit overleg is uitvoerig stilgestaan bij de beleggingsrendementen van de vermogensbeheerder en de overname van Aegon door ASR. De resultaten worden nader toegelicht in paragraaf 3.7 (Beleggingen). Daarnaast heeft het bestuur kennisgenomen van interne beheersingsrapportages (ISAE 3402 en NFR rapportages) van de vermogensbeheerder en heeft het bestuur deze geanalyseerd.

De uit de analyse naar voren komende vragen en bevindingen zijn met de vermogensbeheerder besproken. Ook is stilgestaan bij de dienstverlening door de vermogensbeheerder aan de hand van de in de service level agreement gemaakte afspraken.

Communicatie

Communicatie met de deelnemers van het fonds vindt plaats via de kernvergadering, de nieuwsbrieven, de jaarlijkse filmpjes en de website van het fonds.

De website wordt actief onderhouden en beoogt beter aan te sluiten bij de informatiebehoefte van de deelnemer. De verantwoording over het gevoerde beleid en de financiële uitkomsten vindt plaats in de jaarrekening.

Het bestuur toetst periodiek de effectiviteit van de pensioencommunicatie. Hieruit is gebleken dat deelnemers de voorkeur geven aan digitale informatie. Echter constateert het bestuur ook dat er relatief veel emailadressen van gepensioneerden ontbreken en dat de uitvraag tot aanvulling van deze gegevens middels de jaarlijkse UPO niet leidt tot een hoge respons.

De persoonlijke pensioeninformatie van de belanghebbenden van het fonds is beschikbaar via het UPO en het Pensioenregister (www.mijnpensioenoverzicht.nl). In 2022 hebben alle deelnemers een UPO ontvangen.

Bestuursvergaderingen

Het bestuur van het fonds heeft het afgelopen jaar vijf keer vergaderd. Naast de reguliere beleidscyclus stonden de volgende belangrijke onderwerpen op de agenda:

- de financiële positie van het fonds, de dekkingsgraad en het toeslagenbesluit;
- de Missie en visie van het fonds;
- de effecten pensioenakkoord op het fonds;
- het toeslagenbeleid;
- de investment cases;
- het beleid factoren keuzemogelijkheden;
- afkoop bedrag ineens;
- statutenwijziging, Wet bestuur en toezicht rechtspersonen;
- het beleidsdocument gegevensbescherming (AVG);
- de rapportages van de Internal Audit functie;
- de nieuwe actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN);
- de haalbaarheidstoets (HBT);
- de ALM studie;
- het geschiktheidsplan;
- de zelfevaluatie;
- de gedragscode;
- het reglement vergoedingen SSP;
- de aanbevelingen van de visitatiecommissie, het verantwoordingsorgaan, de compliance officer, de certificerend actuaris en de accountant;
- de uitvraag van de niet-financiële risico's DNB;
- de beleidscyclus integraal risicomanagement;
- het uitbestedingsbeleid;
- de actuariële grondslagen Partnerfrequenties en Ervaringssterfte;
- de kwetsbaarheidsanalyse en de toekomst van het fonds;
- de vrijstelling van het bedrijfstakpensioenfonds Stichting Pensioenfonds Recreatie (SPR);
- de monitoring van de pensioenuitvoering;

- de evaluaties van de bestuurscommissies, de dagelijkse leiding en de externe dienstverleners;
- kweekvijver en opleiding nieuwe bestuurders en vervanging van bestuurders;
- goedkeuring nieuwe rollen bestuurders door DNB;
- notitie cruciale functies;
- het beleggingsplan;
- de flexfactoren en afkoopfactoren;
- het afdekken van renterisico's en de beleggingsmix;
- de rapportages met betrekking tot beleggingsresultaten en risico's;
- maatschappelijk verantwoord beleggen (ESG-beleid) en SFDR;
- de pensioenregeling per 1 januari 2023.

In het kader van de reguliere beleidscyclus heeft het bestuur onder meer vergaderd over de jaarrekening, het afleggen van verantwoording aan het verantwoordingsorgaan, het toezicht door de visitatiecommissie, de jaarlijkse kernvergadering en de adviezen van de bestuurscommissies.

Beloningsbeleid

Het fonds voert een beheerst en duurzaam beloningsbeleid. Het fonds heeft daarbij een afweging gemaakt op basis van de (lange termijn) doelstellingen van het fonds, de passendheid in de onderneming, de verantwoordelijkheid en de aan de functies gestelde eisen en het tijdsbeslag.

Het reglement vergoedingen SSP, geactualiseerd en goedgekeurd in 2022, is van toepassing op de bestuursleden en leden van het verantwoordingsorgaan. Het beloningsbeleid is door het bestuur vastgesteld conform de richtlijnen van de SER. Dit houdt in dat de bestuurders en leden van het verantwoordingsorgaan € 205 per vergadering tot 1 uur, € 410 per vergadering van 1-3 uur en € 615 per vergadering langer dan 3 uur ontvangen. De voorzitter van een commissie ontvangt 125% van dit bedrag. De door de werkgever benoemde bestuursleden ontvangen geen beloning, behalve de voorzitter waarvoor een aparte regeling is afgesproken. Zijn beloning is € 16.893 per jaar en wordt jaarlijks geïndexeerd op basis van de prijsindex. Vanaf 2020 is bovenop deze vergoeding een vergoeding van € 200,- per uur toegekend voor zijn taken als sleutelfunctiehouder Internal Audit.

Er zijn geen leningen verstrekt aan, noch is er sprake van vorderingen op (voormalige) bestuurders. Alleen de bestuurders die werknemer zijn van één van de bij het fonds aangesloten ondernemingen, nemen deel aan de pensioenregeling van het fonds op basis van de voorwaarden in het pensioenreglement.

De Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) schrijft voor dat het pensioenfonds aangeeft op welke wijze haar beloningsbeleid spoort met de integratie van duurzaamheidsrisico's. Het pensioenfonds houdt bij haar beloningsbeleid geen rekening met duurzaamheidsrisico's. Het beloningsbeleid van het pensioenfonds voldoet aan de Code Pensioenfondsen.

3.6 Financiële paragraaf

Financiële positie en solvabiliteit

Samenvatting van de financiële positie van het fonds en ontwikkelingen in de afgelopen jaren:

Dekkingsgraad	2022	2021	2020	2019	2018
Stand per 1 januari	131,0%	122,2%	126,4%	127,3%	131,7%
Premie	-1,2%	-1,1%	-1,2%	-1,2%	-1,2%
Uitkeringen	0,7%	0,4%	0,6%	0,8%	0,6%
Toeslagen	-4,2%	-0,7%	-2,9%	-2,3%	-0,5%
Rentetermijnstructuur	26,0%	3,2%	-6,1%	-6,4%	-1,9%
Overrendement	-11,5%	6,8%	5,9%	9,9%	-1,6%
Overig	<u>-7,3%</u>	<u>0,2%</u>	<u>-0,5%</u>	<u>-1,7%</u>	<u>0,2%</u>
Stand per 31 december	133,5%	131,0%	122,2%	126,4%	127,3%

De verandering in de dekkingsgraad wordt grotendeels veroorzaakt door de stijging van de rente en door het negatieve overrendement. Dit effect is licht getemperd door verlies op de zuiver kostendekkende premie en door toeslagverlening.

Solvabiliteit

Ultimo 2022 bedraagt de dekkingsgraad 133,5% (2021: 131,0%) en de beleidsdekkingsgraad, het gemiddelde van de dekkingsgraden van de laatste 12 maanden, 130,2% (2021: 125,9%).

De vereiste dekkingsgraad op basis van de feitelijke beleggingsportefeuille per 31 december 2022 bedraagt 105,7%. Het minimaal vereist vermogen bedraagt per 31 december 2022 103,6%. Ultimo 2022 is de reële dekkingsgraad 99,3%.

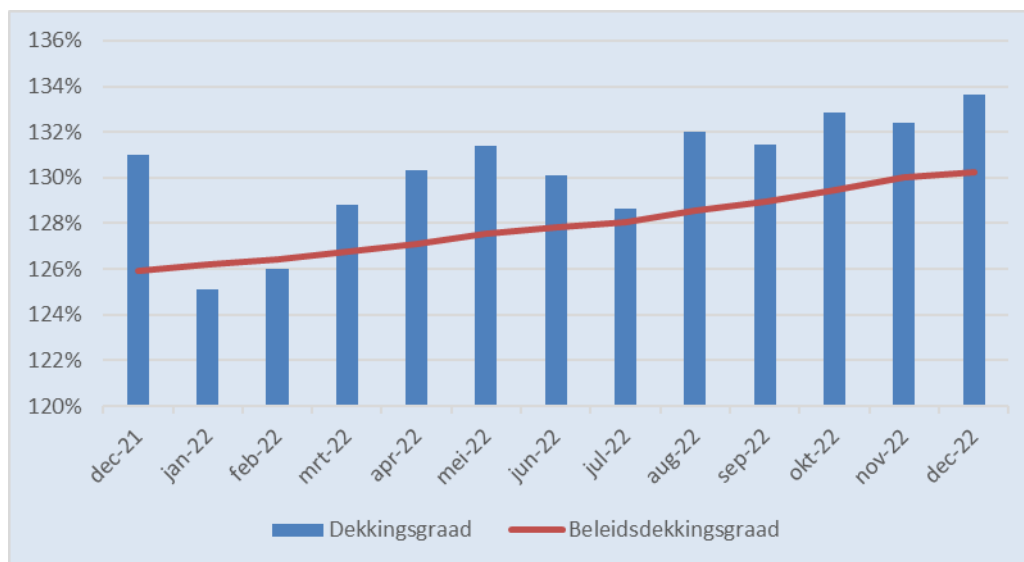
Beleidsdekkingsgraad

Onder het nFTK is de beleidsdekkingsgraad leidend voor alle beleidsmaatregelen. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de dekkingsgraad van de afgelopen 12 maanden en is daarmee minder afhankelijk van dagkoersen.

Nieuwe UFR

In lijn met het advies van de Commissie Parameters heeft DNB aangekondigd per 1 januari 2023 de UFR-methode (rentesystematiek) aan te passen door het startpunt van extrapolatie op te schuiven van 30 naar 50 jaar. Daardoor wordt door looptijden tot 50 jaar uitgegaan van marktdata. Door deze aanpassing wordt de TV vrijwel volledig op marktwaarde vastgesteld, zoals tot september 2012 ook gebruikelijk was onder het FTK. Per 1 januari 2023 zou de TV hierdoor met € 633 stijgen, hetgeen een dekkingsgraaddaling van 0,3%-punt tot gevolg heeft.

Onderstaande grafiek geeft de maand-op-maand-ontwikkeling aan van de dekkingsgraad en beleidsdekkingsgraad.

(Actuariële) resultaten

Het saldo van baten en lasten over de afgelopen jaren kan als volgt worden geanalyseerd:

(* € 1.000)	2022	2021	2020	2019	2018
Premie	-1.736	-2.132	-1.988	-1.450	-1.233
Beleggingsresultaat	-7.236	25.757	5.409	15.463	-6.417
Toeslagverlening	-10.217	-1.989	-6.834	-4.651	-943
Kosten	-50	-53	-103	-43	-74
Waardeoverdrachten	-293	-203	-20	-230	-289
Overige mutaties	<u>58</u>	<u>369</u>	<u>-484</u>	<u>-329</u>	<u>314</u>
	-19.474	21.749	-4.020	8.760	-8.642

Ultimo 2022 bedraagt de gemiddelde marktrente (RTS DNB) circa 2,6% (2021: 0,6%).

Uitvoeringskosten

(* € 1.000)	2022	2021
Pensioenbeheerkosten	748	706
In euro's per deelnemer	232	225
Vermogensbeheerkosten	900	1.330
Percentage van het gemiddeld belegd vermogen	0,34%	0,45%
Transactiekosten	67	175
Percentage van het gemiddeld belegd vermogen	0,03%	0,06%
Gemiddeld belegd vermogen	262.545	297.500

In de onderstaande paragrafen worden de kosten verder toegelicht.

Pensioenbeheerkosten

De pensioenbeheerkosten bestaan onder meer uit advieskosten, accountants- en actuariskosten, kosten voor de administratieve uitvoering, contributies en bankkosten. De totale pensioenbeheerkosten in 2022 bedragen 748 (2021: 706).

De uitvoeringskosten per deelnemer (2022: € 232) steken gunstig af in vergelijking met andere fondsen van vergelijkbare grootte (2022: € 372).

Vermogensbeheerkosten

Vermogensbeheerkosten (totaal beleggingen)	2022	% van het gemiddeld belegd vermogen	2021	% van het gemiddeld belegd vermogen
Herverzekerd depot	-	-	458	0,32%
Eigen beheer depot				
- Directe kosten vermogensbeheer	377	0,14%	382	0,25%
- Indirecte kosten vermogensbeheer	<u>523</u>	<u>0,20%</u>	<u>490</u>	<u>0,32%</u>
- <i>Subtotaal</i>	<i>900</i>	<i>0,34%</i>	<i>872</i>	<i>0,57%</i>
Totaal (gemiddeld over beide depots)	900	0,34%	1.330	0,45%

De vermogensbeheerkosten voor het herverzekerde depot zijn in 2022 nihil. Omdat sprake is van negatieve overrente worden conform het garantiecontract met Aegon geen vermogensbeheerkosten (EUR 328¹³) in rekening gebracht. Eventuele positieve overrente in de toekomst wordt verrekend met negatieve overrente uit het verleden, waarbij dan ook de niet in rekening gebrachte vermogensbeheerkosten worden verrekend.

¹³ Dit is 0,28% van het gemiddeld belegd vermogen. Als de vermogensbeheerkosten voor het herverzekerd depot wel in rekening waren gebracht, dan zou het totaal van de vermogensbeheerkosten EUR 1.228 bedragen, te weten 0,47% van het totaal gemiddeld belegd vermogen.

De vermogensbeheerkosten van het totale pensioenfonds bedragen 0,34% in 2022 (0,45% in 2021). De indirecte kosten zijn in 2022 licht gestegen.

Beleggingsmix

In de volgende tabellen worden de vermogensbeheerkosten per beleggingscategorie gespecificeerd:

Beleggingen herverzekerd	Gemiddeld belegd vermogen	Beheer- kosten	Beheer- kosten in % vermogen	Resultaat- afhankelijke vergoeding	Totaal
Aandelen	25.169	-	-	-	-
Vastrentende waarden	78.760	-	-	-	-
Vastgoed	698	-	-	-	-
Hedgefondsen	4.831	-	-	-	-
Overlay beleggingen	5.983	-	-	-	-
Totaal	115.441	-	-	-	-

Beleggingen eigen beheer	Gemiddeld belegd vermogen	Beheer- kosten	Beheer- kosten in % vermogen	Resultaat- afhankelijke vergoeding	Totaal
Aandelen	61.529	100	0,16%	-	100
Vastrentende waarden	70.307	237	0,34%	-	237
Vastgoed	8.872	13	0,15%	-	13
Overlay beleggingen	6.395	27	0,42%	-	27
Totaal	147.104	377	0,26%	-	377

De resultaatafhankelijke vergoedingen zijn vergoedingen die betaald zijn aan via AEGON Asset Management B.V ingehuurd externe managers voor het actieve aandelenbeheer bij het herverzekerde deel en gedeeltelijke invulling via hedge funds.

Transactiekosten

De geïdentificeerde transactiekosten bedragen in 2022 EUR 67 (2021: EUR 175).

Transactiekosten	2022	Percentage van het belegd vermogen	2021	Percentage van het belegd vermogen
Herverzekerd depot	-	-	135	0,09%
Eigen beheer depot	67	0,03%	40	0,03%
Totaal (gemiddeld over beide depots)	67	0,03%	175	0,06%

De gerapporteerde transactiekosten in 2022 zijn lager dan in 2021.

De transactiekosten voor het herverzekerde depot zijn in 2022 nihil. Omdat sprake is van negatieve overrente worden conform het garantiecontract met Aegon geen transactiekosten (EUR 138¹⁴) in rekening gebracht. Eventuele positieve overrente in de toekomst wordt verrekend met negatieve overrente uit het verleden, waarbij dan ook de niet in rekening gebrachte transactiekosten worden verrekend.

Totale kosten vermogensbeheer

De totale kosten vermogensbeheer komen in 2022 lager uit dan in 2021.

In 2022 zijn de vermogensbeheerkosten 0,34% en de transactiekosten 0,03%, waarmee de totale kosten vermogensbeheer 0,37% bedragen in 2022. In 2021 waren de vermogensbeheerkosten 0,45% en 0,06% transactiekosten, waarmee de totale kosten vermogensbeheer 0,51% bedragen, ofwel er heeft in 2022 een daling plaatsgevonden van 0,14% van de totale kosten vermogensbeheer. Deze daling van 0,14% die in 2022 heeft plaatsgevonden is een combinatie van lager (-0,11%) gerapporteerde vermogensbeheerkosten en lager (- 0,03%) gerapporteerde transactiekosten.

De vermogensbeheerkosten van 0,34% zijn hoger dan de peergroup van fondsen met een belegd vermogen tussen 100 miljoen en 1.000 miljoen. De vermogensbeheerkosten van de peergroup (bron Bell) bedroegen in 2021 namelijk 0,31%.

De transactiekosten van 0,03% zijn lager dan de peergroup van fondsen met een belegd vermogen tussen 100 miljoen en 1.000 miljoen. De transactiekosten van de peergroup (bron Bell) bedroegen in 2021 namelijk 0,07%.

De totale kosten vermogensbeheer van 0,37% liggen iets onder de peergroup van fondsen met een belegd vermogen tussen 100 miljoen en 1.000 miljoen, van 0,38%.

Aansluiting met jaarrekening

De toelichting op de vermogensbeheerkosten in het bestuursverslag wijkt op onderdelen af van de kosten zoals gepresenteerd in de jaarrekening. De toelichting in het bestuursverslag houdt rekening met de Aanbevelingen Uitvoeringskosten van de Pensioenfederatie. In de jaarrekening zijn de kosten verantwoord overeenkomstig de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving.

In de volgende tabel is de aansluiting tussen de vermogensbeheerkosten zoals gepresenteerd in het bestuursverslag en de kosten zoals opgenomen in de jaarrekening weergegeven:

¹⁴ Dit is 0,12% van het gemiddeld belegd vermogen. Als de transactiekosten voor het herverzekerde depot wel in rekening waren gebracht, dan zou het totaal van de transactiekosten EUR 204 bedragen, te weten 0,08% van het totaal gemiddeld belegd vermogen.

	Vermogens- beheerkosten	Performance gerelateerde vergoedingen	Transactie- kosten
Beheervergoedingen	377	-	-
Overige kosten	523	-	-
Totale vermogensbeheerkosten en transactiekosten	900	-	-
Kosten opgenomen in de jaarrekening	469	-	-
Kosten gesaldeerd met indirecte beleggingsopbrengsten	431	-	67
Kosten garantiecontract	-	-	-
Totale vermogensbeheerkosten en transactiekosten	900	-	67

De administratieve uitvoeringskosten zoals opgenomen in het bestuursverslag sluiten aan op de kosten in de jaarrekening.

3.7 Beleggingen

Beleggingsbeleid

Het bestuur van het pensioenfonds is verantwoordelijk voor het strategische beleggingsbeleid. Hieronder wordt verstaan de vaststelling van het doel en de stijl van het beleggingsbeleid, de strategische allocatie en bandbreedtes en de benchmarks. Voor de herverzekerde portefeuille gebeurt dit in overleg met de verzekeraar.

De strategische allocatie is de verdeling van het vermogen over beleggingscategorieën waarbij op langere termijn optimalisatie van het rendement wordt verwacht.

Randvoorwaarde is dat de pensioenverplichtingen nagekomen kunnen worden en het risico aanvaardbaar is.

Bij de vaststelling van het beleggingsbeleid en de concrete invulling van richtlijnen maakt het bestuur mede gebruik van 'Asset Liability Management'-analyse (ALM-studie). Deze wordt eens per drie jaar uitgevoerd of zoveel eerder als het bestuur dit nodig acht.

Het bestuur heeft in 2022 een 'Asset Liability Management'-analyse (ALM-studie) laten uitvoeren. Naar aanleiding van de ALM-studie is geconcludeerd dat het pensioenfonds het overall risicoprofiel niet wil vergroten. De beleggingscommissie heeft ook gekeken naar de (implementatie van) de ALM-studie en de impact op het beleggingsbeleid van het eigen beheer depot van het pensioenfonds. De conclusie is dat het beleid van het depot voorlopig niet aangepast hoeft te worden, omdat het overall risicoprofiel van de gecombineerde depots nog steeds relatief beperkt is.

Herverzekerde portefeuille

De algemene doelstelling is een zo goed mogelijk rendement behalen binnen de randvoorwaarden van een aanvaardbaar risico binnen het raamwerk van het verzekerde contract met Aegon Levensverzekering N.V.

Er wordt namens SSP een 'actieve' beleggingsstijl gehanteerd. Dit wil zeggen dat zal worden getracht op basis van marktvisie een hoger rendement te behalen dan de gekozen benchmark. Dit alles binnen de randvoorwaarden van een aanvaardbaar risico.

Het vermogen wordt belegd in een mix met 29% in wereldwijde aandelen en 71% in vastrentende waarden. Het beleggingsproces is gericht op het toevoegen van waarde door middel van een actief beleid over en binnen de beleggingscategorieën. Ten aanzien van aandelen heeft het actieve beleid betrekking op landen, sectoren en individuele bedrijven. Bij obligaties leidt het beleid bovendien tot het innemen van looptijden, yieldcurve en landen posities.

Door te beleggen in het Strategic Liability Matching Fund (SLM) wordt de rentegevoeligheid van de vastrentende portefeuille meer in overeenstemming gebracht met de rentegevoeligheid van de verplichtingen.

Het SLM-fonds bestaat uit renteswaps en een buffer die bestaat uit staatsobligaties. Door een deel van de strategische portefeuille in het SLM-fonds te beleggen wordt strategisch 35% van het renterisico van de verplichtingen afgedekt.

De samenstelling van de beleggingsportefeuille per ultimo 2022 is weergegeven in onderstaande tabellen.

Beleggingscategorie	Minimum	Strategisch	Maximum	Feitelijk
Liquiditeiten	-5%	0%	5%	-0,5%
Vastrentende waarden	61%	71%	81%	72,6%
Aandelen / zakelijke waarden	24%	29%	34%	27,9%

Vastrentende waarden	Minimum	Strategisch	Maximum	Feitelijk
Aegon Core Eurozone Government Bond Index Fund / AEAM SLM Fund	33%	48%	63%	39,9%
AEAM Government Related Investment Fund	10%	20%	30%	29,6%
Aegon European Credit Fund	10%	15%	20%	15,1%
Aegon Hypothekenfonds	10%	15%	20%	13,1%
Aegon TIRO Fund	0%	2%	3%	2,3%

Aandelen	Minimum	Strategisch	Maximum	Feitelijk
Aegon World Equity Fund (EUR)	100%	100%	100%	100%

Beleggingsfonds	Benchmark
Aegon Core Eurozone Government Bond Index Fund / AeAM SLM Fund	IB Core Eurozone Gov Bond Index cst
AeAM Government Related Investment Fund	IB Core Eurozone Gov Bond Index cst
Aegon European Credit Fund	Bloomberg Euro-Aggregate Corporate Index
Aegon Hypothekenfonds	JP Morgan Gov. Bond Index Traded Neth.
Aegon TIRO Fund	ICE BAML Europ. Union Gov. Bond

Eigen beheer

In het eigen beheer depot wordt het vrije vermogen en de nieuwe premie belegd. De vermogensbeheerder van deze beleggingen is Aegon Asset Management.

Het vermogen wordt ultimo 2022 belegd in een mix met 42,6% in wereldwijde aandelen, 52,4% in vastrentende waarden en 5,0% in vastgoed. Voor de aandelenportefeuille wordt een passief beleid gevoerd.

De strategische allocatie van het eigen beheer depot is 50% in vastrentende waarden, 45% in aandelen en 5% beursgenoteerd vastgoed.

De samenstelling van de beleggingsportefeuille en het strategisch beleid per ultimo 2022 is weergegeven in onderstaande tabellen.

Beleggingscategorie	Minimum	Strategisch	Maximum	Feitelijk
Liquiditeiten	0,0%	0,0%	5,0%	0,0%
Vastrentende waarden	40,0%	50,0%	60,0%	52,4%
Aandelen	35,0%	45,0%	55,0%	42,6%
Vastgoed	2,5%	5,0%	7,5%	5,0%

Vastrentende waarden	Minimum	Strategisch	Maximum	Feitelijk
AeAM Core Eurozone Government Bond Index Fund / AeAM SLM Fund	15,0%	20,0%	25,0%	19,6%
AeAM Government Related Investment Fund	10,0%	15,0%	20,0%	14,4%
AeAM Dutch Mortgage Fund 2	20,0%	30,0%	40,0%	28,1%
AeAM ABS Fund	10,0%	15,0%	20,0%	17,0%
MM High Yield Fund	5,0%	10,0%	15,0%	10,5%
MM Emerging Market Debt Fund	5,0%	10,0%	15,0%	10,4%

Aandelen	Minimum	Strategisch	Maximum	Feitelijk
AEAM World Index Fund (EUR)	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Vastgoed	Minimum	Strategisch	Maximum	Feitelijk
MM Global Listed Index real Estate Fund	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Beleggingsfonds	Benchmark			

AeAM Core Eurozone Government Bond Index Fund / AeAM SLM Fund	ICE BAML Core Eurozone Gov Bond Index
AeAM Government Related Investment Fund	ICE BAML Core Eurozone Gov Bond Index
AeAM Dutch Mortgage Fund 2	JP Morgan GBI Traded Netherlands
AeAM ABS Fund	BB € ABS FRN Comp + BB € ABS Fix Cpn Comp.
MM High Yield Fund	ICE BofaML Global HiY Cons Ind (hedged)
MM Emerging Market Debt Fund	JPM EMBI GD ind (hedged) cust ESG

Het strategische renteafdeckingspercentage (op basis van marktwaarde van de verplichtingen) is in 2016 vastgelegd op 70% (met een bandbreedte van 10%-punten). In de loop van 2016 zijn participaties in het Strategic Liability

Matching Fund (SLM) aangekocht en is een dynamisch renteafdeckingsbeleid ingevoerd, waarbij de renteafdekking daalt bij lagere rentestanden. In 2022 is vanwege de gestegen rente en de dynamische rentestafel is het normpercentage renteafdekking in 2022 van 40% naar 60% gegaan per 31 december 2022.

Beleggingsresultaten

Herverzekerde portefeuille

Het resultaat op de beleggingen in het herverzekerde contract was in 2022 -22,38%. Exclusief de afdekking van het renterisico bedroeg het rendement -18,92% na aftrek van kosten. Over het boekjaar 2022 is er geen sprake van overrente.

Rendementen	Portefeuille	Benchmark	Toegevoegde waarde
Vastrentende waarden	-17,93%	-17,94%	0,01%
Aandelen	-20,32%	-17,39%	-3,54%
Totaal excl. SLM	-18,68%	-17,79%	-1,08%
Totaal excl. SLM, na kosten	-18,92%	-17,79%	-1,37%
Strategic Liability Matching	-78,41%		
Totaal incl. SLM	-22,16%		
Totaal incl. SLM, na kosten	-22,38%		

De vastrentende waarden lieten een rendement zien van -17,93% voor kosten. Over het totaal van de vastrentende waarden portefeuille heeft de vermogensbeheerder een toegevoegde waarde behaald van 0,01%.

Staatsobligaties hadden een rendement van -18,73%. Overheidsgerelateerde obligaties lieten een rendement zien van -18,26% met een toegevoegde waarde van 0,39%. Bedrijfsobligaties hadden een rendement van -13,75% met een toegevoegde waarde van -0,12%. Hypotheken hadden een rendement van -19,39% en een toegevoegde waarde van de vermogensbeheerder van 0,17%. Het Tactical Interest Rate Overlay Fund stelde teleur met een negatief rendement van -31,57% en een negatieve toegevoegde waarde van -16,35%.

De aandelen rendeerden in 2022 niet goed (-20,32% voor kosten). Het actieve beheer van de vermogensbeheerder leidde tot een toegevoegde waarde van -3,54%.

Eigen beheer

Rendementen	Portefeuille	Benchmark	Toegevoegde waarde
Vastrentende waarden	-15,73%	-15,39%	-0,40%
Aandelen	-18,43%	-17,39%	-1,26%
Vastgoed	-23,13%	-24,21%	1,42%
Totaal	-17,37%	-16,82%	-0,66%
Totaal na kosten	-17,57%	-16,82%	-0,90%
Strategic Liability Matching	-78,67%		
Totaal incl. SLM	-21,38%		
Totaal incl. SLM, na kosten	-21,57%		

Het beleid voor de beleggingen in eigen beheer van het fonds is offensiever dan dat van de herverzekerde portefeuille. Deze beleggingen laten in 2022 een rendement zien van -21,57% na aftrek van kosten. Het dynamische rentebeleid heeft waarde gekost. Exclusief rentehedge bedroeg het rendement -17,57% na kosten.

De vastrentende waarden hadden een rendement van -15,73% voor kosten. De vermogensbeheerder behaalde op de vastrentende waarden portefeuille een toegevoegde waarde van -0,40%.

De resultaten van de individuele categorieën zijn:

- de staatsobligaties -19,17% met een toegevoegde waarde van -0,74%
- staats-gerelateerde obligaties -18,25% met een toegevoegde waarde van 0,39
- hypotheken fonds -21,83% met een toegevoegde waarde van -2,88%
- asset backed securities -3,46% met een toegevoegde waarde van -2,18%
- high yield -13,0% met een toegevoegde waarde van 0,69%
- emerging market debt -19,48% met een toegevoegde waarde van -1,76%

De aandelen in eigen beheer lieten een verlies zien van 18,43% voor kosten met een toegevoegde waarde van -1,26%.

Beleggingen in 2022 en beleggingsvooruitzichten voor 2023

Aandelenmarkten stegen in het vierde kwartaal van 2022. Maar voor de meeste markten was het jaar als geheel flink negatief. Door de lange periode met zeer lage rentes en zeer ruim monetair beleid waren verschillende aandelenmarkten overgewaardeerd aan het begin van het jaar. Vooral binnen de technologiesector waren waarderingen hoog. Maar de stijgende rente en de negatieve economische vooruitzichten zorgden voor een sterke neerwaartse correctie in 2022, die wel gepaard ging met kortdurende oplevingen.

Ook in het vierde kwartaal was er – door zwakkere inflatiecijfers – zo’n opleving. Bovendien leken de gevolgen van de energiecrisis als gevolg van de oorlog in Oekraïne iets minder ernstig, dankzij hoge energiebesparingen en mild weer. Met name de Europese markt had een sterk vierde kwartaal.

Ondanks de hoge inflatie bleven bedrijfswinsten redelijk op peil. Wel werd dit deels gedreven door de zeer hoge winsten in de energiesector. De verwachting is dat bedrijfswinsten – door minder vraag en stijgende kosten – komende kwartalen afnemen.

Marktontwikkelingen 2023

De vooruitzichten voor aandelenmarkten zijn erg onzeker. Het lijkt zeer waarschijnlijk dat de economische groei flink vertraagt. De inflatieontwikkelingen en de energiecrisis bepalen de mate van deze vertraging. Beide factoren zijn zeer moeilijk te voorspellen. Wel lijkt het er inmiddels op dat de inflatie afzwakt en het ergste scenario voor de energiecrisis wordt vermeden. Maar dit kan weer snel veranderen, en mede hierdoor zijn aandelenmarkten erg volatiel.

Aandelen zijn momenteel wel relatief aantrekkelijk gewaardeerd. Op de lange termijn is dit een goede voorspeller voor het rendement. Op de korte termijn zijn bovenstaande ontwikkelingen bepalend.

Renteontwikkeling

De financiële markten zijn nog steeds in de ban van de stijgende inflatiecijfers en het beleid van centrale banken om deze cijfers weer omlaag te brengen. In de afgelopen maanden is het tempo van renteverhogingen verder opgevoerd. De Europese centrale bank (ECB) verhoogde in oktober de rente opnieuw met 75 basispunten, en in december nogmaals met 50 basispunten. Hiermee is de rente in Europa in 2022 met maar liefst 2,50% verhoogd. De Amerikaanse centrale bank (de Fed) volgde in het vierde kwartaal hetzelfde pad als de ECB, met eveneens 75 en 50 basispunten verhoging in november en december.

Het grote verschil is dat de Fed al een stuk eerder begon met deze zogenaamde “jumbo” verhogingen. Zo steeg de Amerikaanse beleidsrente in 2022 met 4,25%. Wat wellicht nog belangrijker is, is de toon die de centrale banken aannemen rond de toekomstige verhogingen en verdere verkrappingsplannen.

Vaak zijn de daadwerkelijke renteverhogingen al zo goed als ingeprijsd, en wacht de markt op hints over het toekomstige pad. In de laatste meetings in december waren de Fed en de ECB beide erg stellig in hun bewoording rond de aanpak van de hoge inflatie. Zij gaven aan door te gaan met hun verkrappingsbeleid tot de inflatiecijfers weer stabiel bij de 2% zijn. Dit is aanzienlijk langer dan de markt tot nu toe had ingeprijsd. Zo gaf de ECB aan in maart 2023 al te starten met het niet volledig herbeleggen van de aflopende obligaties op hun balans. De snelheid werd op 50 miljard euro per maand gezet door de ECB. Dit was meer informatie dan de markt al had verwacht. Er vond daarom eind december – na de ECB meeting – een flinke correctie plaats in de rentemarkt, waarbij over de hele curve flinke stijgingen te zien waren. Maar het zal nog enige tijd duren voordat de verhogingen hun uitwerking hebben op de economie. Uiteindelijk zal deze historisch snelle verkrapping van het monetaire beleid een aanzienlijk negatief effect hebben op de groei en daarmee ook de inflatie in bedwang krijgen. De aankomende recessie speelt ook mee in de toekomstverwachtingen van de markt op de rentecurve.

Centrale banken hebben op dit moment dus maar één doel voor ogen: het verlagen van de enorme inflatiecijfers. Daarvoor zijn ze bereid om de economie (te) veel schade toe te brengen, alles om de vraag naar goederen en diensten te drukken. Het maakt niet meer uit dat de stijgende prijzen voor een belangrijk deel worden veroorzaakt door aanbodfactoren (gascrisis, coronacrisis in China), want de centrale banken maken zich nu zorgen over de tweede-orde effecten: de gestegen prijzen zorgen voor hogere looneisen die weer zorgen voor verder prijsstijgingen. Als dit proces niet snel wordt geremd, kan er een loon-prijsspiraal ontstaan zoals in de jaren zeventig. De verwachting is nu dat de Fed de rente tot boven de 5% verhoogt, een niveau wat we sinds 2006 niet meer hebben gezien. Voor de ECB is momenteel een piek van 3,65% consensus, die na de zomer van 2023 al zou worden gehaald.

Financiële markten zijn uiteraard niet verheugd over de snelle verkrapping van het monetaire beleid. Bij de start van het vierde kwartaal dacht de markt dat het ergste wel voorbij was, en daalde de marktrente in oktober en november terwijl de aandelenkoersen onveranderd bleven. Maar nadat centrale banken hun vastberadenheid hadden getoond, draaide het sentiment en zagen we een snelle stijging van de rente. Voor beleggers was 2022 dan ook een vreselijk jaar, op hun obligaties hebben ze ten minste 15% verloren en op hun aandelenbeleggingen zelfs meer dan 20%. Alleen grondstoffen laten dit jaar nog een positief rendement zien, alhoewel dit ook snel terugloopt. Na vele jaren van positieve rendementen op bijna alle beleggingen, is het een schok voor beleggers om te zien hoe gevoelig deze blijken voor het beleid van centrale banken. En de kans op ongelukken op de financiële markten is alleen maar toegenomen.

Het is denkbaar dat de Europese economie de komende kwartalen in een recessie belandt. Zelfs als we de winter zonder grote gastekorten door weten te komen, zetten de gestegen energiekosten en andere prijsstijgingen de consumentenbestedingen sterk onder druk. Ook vanuit het bedrijfsleven is geen positief nieuws te verwachten: productie en investeringen zullen verminderen om aan te passen aan een lagere vraag.

Het beleid van centrale banken zal zeker niet positief bijdragen aan de korte termijn groeivoorzichten, het effect van alle renteverhogingen wordt volgend jaar zichtbaar. Overheden kunnen maar weinig doen om de economische pijn te verhinderen, de kosten van de energiecompensatie zijn voor veel landen al veel te hoog. Pas nadat de huidige inflatiegolf is afgenomen en de energietoevoer is gestabiliseerd kunnen we weer iets positiever worden over de economische vooruitzichten.

De ECB heeft aangekondigd in maart te starten met het verkrappingsbeleid door de aflopende obligaties niet (volledig) te herinvesteren. Daarom wordt in het eerste kwartaal van 2023 een stormvloed aan aanbod verwacht. Alle landen hebben ook enorme steunprogramma's voor de energiecrisis opgezet. Deze moeten worden gefinancierd door uitgifte van extra staatsobligaties. Doordat de ECB nog niet direct start met het verkrappen van haar balans, is het aantrekkelijk om de uitgiftekalender wat naar voren te halen. Om al het aanbod in de markt te verwerken, kan de rente flink stijgen.

ESG-beleid (Verantwoord Beleggen)

Het bestuur van SSP heeft als visie dat het pensioenfonds een maatschappelijke verantwoordelijkheid heeft. Hierin past ook maatschappelijk verantwoord beleggen. Het pensioenfonds streeft daarom naar een zo hoog mogelijk financieel rendement op beleggingen waarbij ook wordt getracht de negatieve gevolgen voor mens en milieu te beperken.

Het pensioenfonds onderschrijft de Principles for Responsible Investment van de Verenigde Naties (UNPRI): een aantal beginselen op het gebied van milieu, sociale omstandigheden en goed ondernemingsbestuur voor de beleggingspraktijk. De aangestelde vermogensbeheerder dient ook ondertekenaar te zijn van UNPRI.

Het pensioenfonds is van mening dat zogenaamde ESG-factoren (waaronder ook het klimaatbeleid) integraal onderdeel dienen te vormen van het beleggingsproces.

In de visie van het pensioenfonds is een zeer gedetailleerd ESG-beleid in het kader van proportionaliteit niet wenselijk. Het fonds is relatief beperkt van omvang en is mede om die reden operationeel ingericht op fondsbeleggingen. Een te specifiek en gedetailleerd uitgewerkt beleid kan het fonds beperken in het spectrum van vermogensbeheerders en beleggingsfondsen. Daarnaast wenst het fonds niet leidend maar volgend te zijn ten aanzien van algemene ontwikkelingen inzake ESG.

Het pensioenfonds vult haar ESG-beleid in door:

1. uitsluiting;
2. stembeleid;
3. dialoog (engagement);
4. ESG-integratie;
5. voor zover mogelijk: impact beleggingen.

1. Uitsluitingen

Als het gaat om productie, ontwikkeling en verhandelen van controversiële wapens, zoals clustermunitie en landmijnen, dan geldt een algeheel investeringsverbod. In deze bedrijven mag niet worden belegd, ook niet via zogenaamde passieve indexbeleggingen. Het fonds voldoet hiermee aan de Nederlandse wetgeving die het verbiedt om directe steun te verlenen aan ondernemingen die clustermunitie produceren, verkopen of distribueren. Daarnaast heeft het pensioenfonds beleggingen in fabrikanten van tabak en palmolie uitgesloten.

Een andere categorie beleggingen waarvoor een investeringsverbod geldt, zijn staatsobligaties, en overige leningen van lagere overheden, van landen die stelselmatig de mensenrechten schenden. Leidend hiervoor zijn veroordelingen van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties en sancties van de Europese Unie. Hiermee wordt voldaan aan EU-verordeningen die gelden.

Het pensioenfonds wenst het investeringsverbod te implementeren d.m.v. een uitsluitingenlijst. Het opstellen van de uitsluitingenlijst is uitbesteed aan de vermogensbeheerder. Het pensioenfonds ziet erop toe dat de vermogensbeheerder de uitsluitingenlijst respecteert en de sanctiemaatregelen naleeft.

2. Stembeleid

Het pensioenfonds wenst dat gebruik wordt gemaakt van het stemrecht. Door gebruik te maken van zijn stemrecht kan het pensioenfonds indirect invloed uitoefenen op de kwaliteit van het bestuur van de ondernemingen waarin wordt belegd. Dit kan uiteindelijk de waarde van de aandelen positief beïnvloeden en risico's beperken. Het fonds gaat ervan uit dat ondernemingen alleen goed kunnen worden bestuurd als het bestuur van de onderneming transparant is en er efficiënt toezicht wordt gehouden.

Het stembeleid is uitbesteed aan de vermogensbeheerder. Het pensioenfonds ziet erop toe dat de vermogensbeheerder het stembeleid uitvoert. De vermogensbeheerder brengt namens het pensioenfonds dus stemmen uit op aandeelhoudersvergaderingen. Het pensioenfonds is van mening dat de uitvoering van het stembeleid voldoet aan de relevante bepalingen in de Nederlandse Corporate Governance code.

3. Dialoog (engagement)

Als het gaat om de gedragingen van ondernemingen dan moet voldaan worden aan internationaal geaccepteerde verdragen, in het bijzonder de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, Rio Declaration on Environment and Development, United Nations Convention against Corruption, UN Global Compact Principles, International Labour Organization's Declaration of Fundamental Principles and Right at Work, OECD Guidelines for Multinational Enterprises en UN Guiding Principles.

Het pensioenfonds wenst dat bedrijven waarin wordt belegd voldoen aan internationaal geaccepteerde verdragen.

De monitoring hiervan en engagement met bedrijven die niet voldoen en een dialoog voeren om deze bedrijven tot ander gedrag te bewegen is door het pensioenfonds uitbesteed aan de vermogensbeheerder. De beheerder monitort periodiek of de bedrijven waarin geïnvesteerd wordt, voldoen aan alle normen. Met bedrijven die niet voldoen zal de vermogensbeheerder mede namens het pensioenfonds 'engagen'. Als deze dialoog na veelvuldige en herhaalde pogingen niet tot voldoende resultaat leidt, dan wenst het pensioenfonds dat alsnog wordt overgegaan tot uitsluiting van het bedrijf. Het pensioenfonds ziet erop toe dat de vermogensbeheerder het engagementbeleid uitvoert.

4. Integratie

De integratie van milieu (environment), sociale of maatschappelijke (social) en bestuurlijke (governance) criteria (ESG in het Engels) in de beleggingsanalyses en –beslissingen, vormt een belangrijk onderdeel van het ESG-beleid van het pensioenfonds. Welke factoren bij deze zogeheten ESG-integratie relevant zijn verschilt per sector en type belegging.

De integratie van ESG-factoren in het beleggingsproces is door het pensioenfonds uitbesteed aan haar vermogensbeheerder. Het pensioenfonds ziet erop toe dat de vermogensbeheerder dit beleid uitvoert. Aegon geeft invulling aan het beleid van het pensioenfonds doordat wereldwijd alle analisten en portefeuillehouders via een gespecialiseerd extern bureau de beschikking hebben over beoordelingen van vrijwel alle bedrijven en sectoren op ESG-factoren. Deze beoordeling vormt een integraal onderdeel van het totale beleggingsproces. Daarnaast stelt Aegon eisen aan de ESG beoordeling van landen buiten de Europese Unie. Deze uitgangpunten voor verantwoord beleggen zijn integraal van toepassing op het beleggingsbeleid. Slechts in uitzonderlijke situaties kan het, vanwege praktische bezwaren, voorkomen dat niet alle uitsluitingen overal kunnen worden toegepast.

5. Impact beleggingen

Het pensioenfonds wil, waar mogelijk binnen de huidige beheerstructuur van het fonds, ook doen aan impact beleggingen. Het pensioenfonds heeft (binnen het Eigen Beheer depot) een deel van haar beleggingen gealloceerd naar staatsgelieerde leningen. Ongeveer 50% van deze leningen wordt daar gebruikt voor financiering van projecten met een positieve impact op maatschappij en/of milieu.

De precieze invulling van de impact beleggingen heeft het fonds uitbesteed aan haar vermogensbeheerder. Het pensioenfonds ziet erop toe dat de vermogensbeheerder dit uitvoert.

De vermogensbeheerder rapporteert jaarlijks over het uitgevoerde ESG-beleid aan het pensioenfonds. Daarnaast worden er voor verschillende beleggingsfondsen specifieke ESG-rapportages verstrekt. Er vindt door het pensioenfonds een jaarlijkse evaluatie van de vermogensbeheerder plaats. Hierbij wordt ook meegenomen of de vermogensbeheerder voldoet aan de uitvoering van het ESG-beleid van het pensioenfonds.

SFDR

Op 10 maart 2021 is de Europese SFDR-wetgeving in werking getreden; ook alle Nederlandse pensioenfondsen vallen hieronder en moeten stappen ondernemen om aan de verplichtingen van deze verordening te voldoen. Welke stappen dat zijn, hangt af van het beleid van het fonds rondom duurzaamheidsaspecten.

Toentertijd ontbrak nog de secundaire wetgeving (ook wel 'RTS'(Regulatory Technical Standards genoemd). Ondertussen is deze ook door de Europese Commissie goedgekeurd.

Op 16 december 2020 heeft de AFM een sectorbrief gepubliceerd over dit onderwerp met informatie over het implementatietraject inzake SFDR. Vervolgens heeft de Pensioenfederatie (PF) verder een checklist SFDR gepubliceerd voor pensioenfondsen, nadat het op 11 december 2020 hierover al een seminar had georganiseerd. In 2022 heeft de AFM een uitvraag gedaan bij pensioenfondsen en PPIs over SFDR en in november 2022 een rapport hierover gepubliceerd.

Vanaf onderstaand worden de punten uit de checklist van de PF stuk voor stuk behandeld met daarbij de wijze hoe het bestuur van SSP hiermee omgaat.

Artikel 3: Publicatie informatie integratie duurzaamheidsrisico's

De gedragslijnen inzake de integratie van duurzaamheidsrisico's in de beleggingsbeslissingsprocedure van Stichting Sportfondsen Pensioenfonds zijn te vinden in de "Verklaring inzake Beleggingsbeginselen". Deze zijn geplaatst op de website van SSP.

Artikel 4: Beslissing opt-out & Verklaring over ongunstige factoren

Het fonds houdt (vooralsnog) geen rekening met de belangrijkste ongunstige effecten in de zin van artikel 4 van de Informatieverschaffingsverordening en de secundaire wetgeving. Het fonds zal (nog) geen indicatoren over ongunstige effecten rapporteren (de zogenaamde Regulatory Technical Standard (RTS)).

De belangrijkste reden waarom het fonds verklaart dat de belangrijkste ongunstige effecten niet in aanmerking genomen worden, is dat het fonds van mening is dat het niet de strekking van de wetgeving lijkt te zijn om kleinere partijen de mogelijkheid te ontnemen om op een minder uitgebreid niveau (d.w.z. zonder rapportage over een groot palet aan indicatoren) aan due diligence te doen. Anders ondervindt het fonds dat op eigen initiatief aan due diligence doet daar de nadelen van door middel van een additionele, arbeidsintensieve en dure rapportage. Deze mening wordt ondersteund door de AFM die in haar sectorbrief van 16 december 2020 laat weten dat pensioenfondsen rekening mogen houden met de omvang, aard en complexiteit van haar activiteiten en producten. Verder laat de AFM weten dat een positieve verklaring een wezenlijke impact zou hebben op de rapportageplicht van het fonds.

Het fonds heeft zich op dit moment nog geen mening gevormd of het in de toekomst wel zal verklaren dat de belangrijkste ongunstige effecten worden meegewogen in de beleggingsbeslissingen. Dit zal onder andere afhankelijk zijn van de mate waarin de vermogensbeheerder van de beleggingen van het fonds kan ondersteunen bij de rapportagevereisten. Hoe het fonds omgaat met maatschappelijk verantwoord beleggen, leest u op onze website in het “ESG-beleid Verantwoord beleggen”, onder “Belangrijke documenten”.

Artikel 5: Publicatie beloningsbeleid

De SFDR schrijft voor dat het pensioenfonds aangeeft op welke wijze haar beloningsbeleid spoort met de integratie van duurzaamheidsrisico's. Het pensioenfonds houdt bij haar beloningsbeleid geen rekening met duurzaamheidsrisico's. Het beloningsbeleid van het pensioenfonds voldoet aan de Code Pensioenfondsen.

Artikel 6 en artikel 8: Publicatie pre-contractuele informatie

Het bestuur heeft een analyse uitgevoerd om te bepalen of de pensioenregeling aangemerkt kan worden als:

- Product dat ecologische of sociale kenmerken promoot (artikel 8)
- Product dat duurzame belegging tot doel heeft (artikel 9)
- Geen van beide ('Overig product').

Vooralsnog heeft het fonds besloten om de pensioenregeling als overig product (artikel 6) te kwalificeren. In de tweede helft van 2023 zal het bestuur deze kwalificatie evalueren. Daarbij zal opnieuw overwogen worden of de pensioenregeling aangemerkt kan worden als een artikel 8 product.

We verwachten geen effect op het lange termijn rendement door (vooralsnog) geen rekening te houden met de waarschijnlijke effecten van de duurzaamheidsrisico's.

Artikel 6 ('overig product') en 8 ('product dat ecologische of sociale kenmerken promoot') vereisen dat het pensioenfonds deelnemers 'precontractueel' informeert.

Bij een kwalificatie als artikel 8 of 9 moet deze informatie in een specifiek sjabloon (format) worden opgeleverd en dit is verplicht vanaf 1 januari 2023. Bij een kwalificatie als artikel 6 is de vorm van de informatie vrij.

De AFM geeft aan in haar sectorbrief dat het 'precontractueel informeren' juridisch gezien via Pensioen 1-2-3 dient te gebeuren, waarbij het voor te stellen is dat de voorgeschreven precontractuele informatie wordt uitgewerkt bijvoorbeeld in laag 3 van pensioen 1-2-3 en dat een verwijzing naar deze informatie wordt opgenomen in laag 1.

Het bestuur heeft op basis van dit artikel de volgende wijzigingen aan Pensioen 1-2-3 doorgevoerd:

- Laag 1: In deze laag is, aanvullend aan de verwijzing naar verantwoord beleggen, een link opgenomen naar het SFDR memo op de website.
- Laag 3: Hierin is het SFDR memo opgenomen.

3.8 Pensioen

Het pensioenreglement is aangepast met betrekking tot de franchise, het opbouwpercentage en het maximaal pensioengevend salaris.

Kenmerken regeling

In het boekjaar is het opbouwpercentage gesteld op 1,50% met een pensioenleeftijd van 68 jaar. De kenmerken van de regeling zijn als volgt:

Onderwerp	Regeling
Pensioensysteem	Middellood
Pensioenleeftijd	68
Pensioengevend salaris	Maximum € 114.866
Franchise	€ 14.348
Opbouwpercentage	1,50%
Nabestaandenpensioen	70% van het jaarlijkse levenslange ouderdomspensioen
Premie in procenten van de pensioengrondslag	23%

Toeslagbeleid

Op alle pensioenaanspraken en pensioenrechten (ingegane pensioenen) wordt jaarlijks een toeslag verleend van maximaal de procentuele stijging van de "consumenten prijsindex alle huishoudens" (CPI, 2015=100) zoals vastgesteld door het CBS. Hierbij wordt de CPI in aanmerking genomen zoals die geldt op 1 oktober voorafgaande aan de indexatie ten opzichte van de CPI op 1 oktober van het daaraan voorafgaande jaar.

Het bestuur beslist evenwel jaarlijks in hoeverre pensioenrechten en pensioenaanspraken worden aangepast. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd en wordt geen premie betaald. De toeslagverlening wordt uit beleggingsrendement gefinancierd. Hierbij wordt de te verlenen toeslag gemaximeerd op het percentage dat volgt uit de in het financieel toetsingskader vastgelegde berekeningsmethodiek. Bij een beleidsdekkingsgraad onder 110% wordt geen toeslag verleend. Bij een beleidsdekkingsgraad boven 110% wordt een toeslag alleen verleend voor zover deze toekomstbestendig is. Bij een beleidsdekkingsgraad boven de streefgrens kan een volledige toeslag worden verleend. Het bestuur heeft besloten om van een vaste streefgrens van 126% uit te gaan.

Het vermogen dat uitgaat boven de hoogste van enerzijds de streefgrens en anderzijds de vereiste dekkingsgraad (op basis van het vereist vermogen), kan jaarlijks voor ten hoogste een vijfde deel worden aangewend om gemiste toeslagen uit het verleden in te halen.

In de volgende tabel wordt het toeslagbeleid schematisch weergegeven:

Beleidsdekkingsgraad	Toeslag
$BDGR \geq 126\%$	Volledig en mogelijkheid tot inhaaltoeslag
$110\% \leq BDGR < 126\%$	Lineair %, gemaximeerd op bestendige toeslag (zie onder)
$MVV \leq BDGR < 110\%$	Geen toeslag of kortingen gespreid in maximaal 10 jaar tot niveau Vereist Vermogen.
$BDGR < MVEV$	Korting als ultimum remedium ineens tot niveau MVEV na 5 jaar

Uitgangspunt voor de beleidskeuze is de beleidsdekkingsgraad per 31 december van het jaar voorafgaand aan het toeslagbesluit per 1 januari.

Onder beleidsdekkingsgraad wordt verstaan het 12-maands voortschrijdende gemiddelde van de dekkingsgraad. Hierbij is de dekkingsgraad gelijk aan de som van het vermogen aanwezig in eigen beheer en de technische voorzieningen uit hoofde van het garantiecontract, gedeeld door de som van de technische voorzieningen in eigen beheer en uit hoofde van het garantiecontract.

Het bestuur heeft voor het toeslagbeleid in dit beleidskader de volgende aanvullende voorwaarden vastgesteld:

- zolang het voorschot op toekomstige toeslagen nog niet is verrekend, wordt voornoemd schema aangehouden;
- zolang sprake is van dispensatie van de verplichte deelname aan SPR is de toeslag in enig jaar minimaal gelijk aan de toeslag van SPR, mits voldaan is aan de eis van toekomstbestendigheid;
- zodra het voorschot op toekomstige toeslagen voor de actieven is verrekend en zolang sprake is van dispensatie van de verplichte deelname aan SPR, wordt er aan de actieven alleen een hogere toeslag verleend dan de toeslag van SPR indien de beleidsdekkingsgraad van het fonds na toeslagverlening groter is dan 117,5%.
- zodra het voorschot op toekomstige toeslagen voor de gewezen deelnemers en de pensioengerechtigden is verrekend en zolang sprake is van dispensatie van de verplichte deelname aan SPR, wordt er aan de gewezen deelnemers en de pensioengerechtigden alleen een hogere toeslag verleend dan de toeslag van SPR indien de beleidsdekkingsgraad van het fonds na toeslagverlening groter is dan 117,5%.

Op basis van het beleidskader heeft het bestuur op 8 juni 2023 besloten per 1 januari 2023 een toeslag toe te kennen van 9,0%. Deze toeslagverlening is niet verwerkt in de jaarrekening 2022.

Over de afgelopen jaren zijn de per 1 januari toegekende toeslagen als volgt:

	2022	2021	2020	2019	2018
Actieve deelnemers	3.42%	0,62%	2,39%	2,10%	1,17%
Pensioengerechtigden en gewezen deelnemers	3,42%	0,62%	2,39%	2,10%	1,17%

Mutatieoverzicht deelnemers

	Actief	Slaper	Pensioen- gerechtigd	Totaal
Stand per 1 januari	1.829	3.648	1.305	6.782
Nieuwe deelnemers	635	-74	-3	
Ontslag	-564	559	5	
Waardeoverdracht/afkoop		-242	-27	
Pensionering	-15	-82	97	
Ingang nabestaanden pensioen			30	
Overlijden	-3	-7	-47	
Overige oorzaken			-19	
Stand 31 december	1.882	3.802	1.341	7.025

In het aantal actieve deelnemers zijn 52 (gedeeltelijk) arbeidsongeschikte deelnemers (2021: 51) opgenomen waarvoor een (gedeeltelijke) vrijstelling van premiebetaling van toepassing is.

Mutatieoverzicht Pensioengerechtigden

	OP	PP	WZP	Totaal
Stand per 1 januari 2022	1.070	218	17	1.305
Nieuwe deelnemers	-3			-3
Ontslag	5			5
Waardeoverdracht/afkoop	-21	-6		-27
Pensionering	97			97
Ingang nabestaanden pensioen		30		30
Overlijden	-36	-11		-47
Overige oorzaken	-15		-4	-19
Stand 31 december 2022	1.097	231	13	1.341

Technische voorzieningen naar deelnemers per 31 december 2022 (x € 1.000)	Aantallen	Eigen beheer	Herverzekering	Totaal
Actieven	1.830	29.338	30.858	60.196
Arbeidsongeschikten	52	1.054	2.524	3.578
Premievrijen	3.802	16.452	43.628	60.080
Pensioengerechtigden:				
- ouderdomspensioen	1.097	9.890	68.348	78.238
- partnerpensioen	231	2.106	11.790	13.896
- wezenpensioen	13	44	12	56
	1.341	12.040	80.150	92.190
Totaal	7.025	58.884	157.160	216.044
Voorziening:				
- uitvoeringskosten (VUK)				3.180
- aanvullende kosten (VAK)				2.420
- uitlooprisico arbeidsongeschikten (VUAO)				701
- extra comptabel				-2
Totaal				222.343

3.9 Actuariaat

Actuariële analyse

De actuariële analyse van het saldo van baten en lasten kan als volgt worden weergegeven:

(* € 1.000)	2022	2021
Resultaat beleggingen	-36.753	20.425
Wijziging marktrente	29.517	5.332
Intrestresultaat	-7.236	25.757
 Resultaat op premie	 -1.736	 -2.132
 Overige resultaten		
Toeslagen	-10.217	-1.989
Kosten	-50	-53
Waardeoverdrachten	-293	-204
Kansen en uitkeringen	316	260
Kostenvoorziening	-5	46
Overlevingstafel	-	-
Overig	-253	64
Saldo van baten en lasten	-19.474	21.749

Kostendekkende premie

Zuivere en gedempte kostendekkende premie (* € 1.000)	Zuiver	Gedempt
Actuarieel benodigd voor inkoop en risicodekking	7.052	2.845
Opslag voor solvabiliteit	1.573	635
Opslag voor uitvoeringskosten	536	536
Opslag voor voorwaardelijke elementen	-	1.114
Kostendekkende premie	9.161	5.130
 Feitelijke premie	 5.842	 5.842

Op grond van de actuariële analyse kan worden vastgesteld dat er sprake is van een kostendekkende premie als wordt uitgegaan van demping op basis van verwacht rendement.

Ontvangen (feitelijke) pensioenpremie

(* € 1.000)	2022	2021
Werkgever	2.933	2.758
Werknemers	2.909	2.712
Totaal	5.842	5.470

De totale bijdrage van werkgever en werknemers bedraagt 23,0% (2021: 23,0%) van de som van de pensioengrondslagen.

Rol en bevindingen van de certificerend actuaris

De certificerend actuaris heeft de opdracht om vast te stellen dat het fonds voldoet aan de vereisten vanuit artikel 126 tot en met 140 PW. Het bestuur heeft kennis genomen van de bevindingen van de certificerend actuaris en neemt de aanbevelingen over.

Oordeel van de certificerend actuaris over de financiële positie (RJ 610.503)

In zijn actuariële verklaring heeft de certificerend actuaris geoordeeld dat voldaan is aan de artikelen 126 tot en met 140 PW. De financiële positie is naar de mening van de certificerend actuaris voldoende. Daarbij is in aanmerking genomen dat de mogelijkheden tot het realiseren van de beoogde toeslagen beperkt zijn.

3.10 Risico

Risico's en beheersing van risico's

Bij het bepalen van het beleid en het nemen van belangrijke besluiten maakt het bestuur een afweging tussen risico, rendement, kosten en de mogelijke beheersmaatregelen. Daarbij heeft het bestuur bovendien grenzen (risicobereidheid) gedefinieerd voor de omvang van de risico's.

Het bestuur heeft een beleidsdocument integraal risicomanagement vastgesteld, waarin de bedrijfsvoering is ingedeeld in de aandachtsgebieden governance, financiële opzet, beleggingen, vermogensbeheer en pensioen- en financieel beheer. Vanuit de vastgestelde risicobereidheid wordt voor ieder aandachtsgebied een uitvoeringscyclus gevolgd:

- Er wordt een integrale risicoanalyse uitgevoerd waarin de risico's geïdentificeerd en ingeschat worden.
- De risicoanalyse leidt tot mogelijke beheersmaatregelen respectievelijk bewakingsmaatregelen.
- De uitvoering wordt continu gemonitord.
- Periodiek worden de uitvoering en de monitoring geëvalueerd.
- Afhankelijk van de resultaten van de evaluatie kan er een aanpassing zijn van het beleid, van de risico's, de risico-inschattingen en de beheers- en bewakingsmaatregelen.

De werkzaamheden in het kader van het integraal risicomanagement worden jaarlijks volgens een opgesteld jaarplan voorbereid door de risicomanagementcommissie en behandeld en vastgesteld in het bestuur.

Het beleid is vastgelegd in de ABTN van het fonds.

De risicogrenzen voor de verschillende risicogebieden ultimo 2022 zijn in onderstaande tabel aangegeven. Een uitgebreidere toelichting op de risico's en de feitelijke omstandigheden per 31 december 2022 is opgenomen in de toelichting op de jaarrekening.

Risico	Risicogrens	31 december 2022 (Eigen beheer depot)	31 december 2022 (Verzekerde depot)
S1 Renterisico	Het renterisico bij het Verzekerde Depot is voor risico verzekeraar. Voor het Eigen Beheer depot geldt een renteafdeckingspercentage van 70%.	Het strategische renteafdeckingspercentage van het fonds is bepaald op 70% van het renterisico op marktwaarde, maar geldt slechts bij een 30-jaars euro swaprente > 3%. Er is een dynamisch rentebeleid: 2% - 3%: 60% 1% - 2%: 50% <1%: 40%.	Strategisch wordt 35% van renterisico op marktwaarde afgedekt door middel van het SLM-fonds van Aegon.

Risico	Risicogrens	31 december 2022 (Eigen beheer depot)	31 december 2022 (Verzekerde depot)
S2 Risico zakelijke waarden	Strategische beleggingsmix en bandbreedtes.	De aandelen-portefeuille is 2,4% onderwogen op 31-12-2022 t.o.v. de norm van 45%. Dit is binnen de vastgestelde bandbreedtes.	De aandelen-portefeuille 1,1% onderwogen op 31-12-2022 t.o.v. de norm van 29%.
S3 Valutarisico	Binnen aandelen wordt 100% van USD, GBP en JPY afgedekt; overige valuta's worden niet afgedekt. Niet-euro vastrentende waarden zijn volledig afgedekt naar euro.	Binnen aandelen wordt 100% van USD, GBP en JPY afgedekt. Niet-euro vastrentende waarden zijn volledig afgedekt naar euro.	Binnen aandelen wordt 100% van USD, GBP en JPY afgedekt. Niet-euro vastrentende waarden zijn volledig afgedekt naar euro.
S4 Grondstoffenrisico	Niet aanwezig.	Niet aanwezig.	Niet aanwezig.
S5 Kredietrisico	Tegenpartijen in vastrentende waarden, derivaten, collateral en cash dienen een minimale credit rating te hebben van investment grade (m.u.v. strategische exposure naar EMD, HY en ABS).	Alle tegenpartijen hebben ten minste een investment grade rating m.u.v. de strategische exposure naar EMD, HY en ABS.	Alle tegenpartijen hebben ten minste een investment grade rating.
S6 Verzekeringstechnisch risico	Minimaliseren van langlevenrisico door toepassing actuele informatie over overlevingskansen, beperkte risico's uit hoofde van arbeids-ongeschiktheid en overlijden.	Meest recente Prognosetafel met fondsspecifieke correctie toegepast.	Meest recente Prognosetafel met fondsspecifieke correctie toegepast. Volledige herverzekering.
S7 Liquiditeitsrisico	Vrijwel geen liquiditeitsrisico's.	De liquiditeits-ontwikkeling is zodanig dat het fonds vrijwel geen liquiditeitsrisico loopt. Beleggingsfondsen hebben verder vrijwel allemaal dagelijkse liquiditeit. Ivm bijstortverplichting in SLM fonds dit jaar is het liquiditeitsrisico beoordeeld.	De liquiditeits-ontwikkeling is zodanig dat het fonds vrijwel geen liquiditeitsrisico loopt. Beleggingsfondsen hebben verder vrijwel allemaal dagelijkse liquiditeit.

Risico	Risicogrens	31 december 2022 (Eigen beheer depot)	31 december 2022 (Verzekerde depot)
S8 Concentratierisico	Vrijwel geen concentratierisico's.	Voldoende spreiding in de aard en kenmerken van beleggingen en/of tegenpartijen.	Voldoende spreiding in de aard en kenmerken van beleggingen en/of tegenpartijen.
S9 Operationeel risico	Vrijwel geen operationele risico's.	Contracten en service level agreements met uitvoerder en vermogensbeheerder ingericht. Actieve monitoring middels NFR-rapportages, Vrijwel geen operationele risico's.	Contracten en service level agreements met uitvoerder en vermogensbeheerder ingericht. Vrijwel geen operationele risico's.

Beleggingsrisico's

Het beleid is onderzocht in relatie tot de kostendekkende premie, het toeslagbeleid en het (minimaal) vereiste eigen vermogen. In het beleggingsbeleid voor het eigen beheer depot is sprake van een hoger zakelijke waarden risico dan in het verzekerde depot en ook van een grotere spreiding over de verschillende subcategorieën binnen vastrentende waarden (bv. ook high yields, emerging market debt en asset backed securities). Per beleggingscategorie is een strategische weging aangegeven. Ook zijn de bandbreedtes aangegeven die naar het inzicht van de externe vermogensbeheerder benut kunnen worden.

Rente- en matchingrisico

De duratie is de (met de contante waarde van de kasstromen) gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren. Hiermee kan de rentegevoeligheid worden gemeten. Een hoge duratie betekent dat de dekkingsgraad van het fonds meer gevoelig is voor ontwikkelingen in de marktrente, zowel naar boven als naar beneden.

Het fonds is voor wat betreft het verzekerde depot feitelijk ongevoelig voor wijzigingen in de marktrente, ondanks het feit dat de omvang en duratie van de beleggingen niet gelijk zijn aan de omvang en duratie van de verplichtingen en er wordt gestreefd naar een strategische renteafdekking van 35%. Dit komt omdat sprake is van een herverzekerd contract en dit risico door de verzekeraar wordt gelopen.

Voor het eigen beheer depot geldt dat dit ultimo 2022 nog steeds relatief weinig rentegevoelige verplichtingen kende. Het renterisico van het eigen beheer depot wordt beperkt door toevoeging van beleggingen in het Strategic Liability Matching-fonds (SLM) van AEGON aan de beleggingsportefeuille. Het strategische renteafdeckingspercentage van het fonds is bepaald op 70% (met een bandbreedte van 10%), maar deze geldt slechts bij een 30-jaars euro swaprente > 3%.

Het fonds heeft een dynamisch renteafdeckingsbeleid bepaald waarbij het renteafdeckingspercentage afhankelijk is van de 30-jaars euro swaprente. Ultimo 2022 leidde dit beleid tot een renteafdekking van 60%.

De aansturing van de renteafdekking is ondergebracht bij vermogensbeheerder Aegon Asset Management. De beheerder is er verantwoordelijk voor dat de renteafdekking rond het gewenste, strategische niveau blijft en stuurt zo nodig bij als de afgesproken bandbreedtes worden geraakt. De beleggingscommissie is in opdracht van het bestuur belast met de monitoring van de uitvoering van de renteafdekking.

Uitbestedingsrisico

Het fonds heeft een aantal bedrijfsprocessen uitbesteed dat, als gevolg van de complexiteit van regelgeving en van verzekerings- en beleggingsproducten, naar haar overtuiging in plaats van in eigen beheer effectiever en efficiënter door een externe partij kan worden verricht. Het bestuur heeft uitgangspunten voor de uitbesteding geformuleerd in een uitbestedingsplan. De dagelijkse leiding verzorgt de coördinatie van de externe partijen en het bestuur toetst of de uitvoering van de uitbesteding conform de geformuleerde uitgangspunten geschiedt.

Het definiëren van de bedrijfsprocessen (werkzaamheden) die door een externe partij worden verricht, gebeurt in een uitvoeringsovereenkomst, waarvan service level agreements (SLA's) onderdeel uitmaken. Aan de hand van de SLA's en door het bestuur bepaalde criteria, vergewist het bestuur zich ervan dat de prestaties van de externe partijen aan de geformuleerde uitgangspunten voldoen. Ook de criteria zelf worden periodiek herijkt.

De uitbestede werkzaamheden en betrokken partij(en) staan in de actuariële en bedrijfstechnische nota van het fonds vermeld. Voorwaarde voor uitbesteding is dat de contractpartij een ISAE 3402 type II rapport en bijbehorende assurance verklaring kan overleggen. Uitgangspunt is voorts dat het bestuur eindverantwoordelijk en aansprakelijk blijft voor alle uitbestede werkzaamheden.

Juridisch risico

Het juridisch risico is het risico samenhangend met (veranderingen in en naleving van) wet- en regelgeving, het mogelijk bedreigd worden van de rechtspositie van het fonds, met inbegrip van de mogelijkheid dat contractuele bepalingen niet afdwingbaar of niet correct gedocumenteerd zijn. De adviserend actuaris en de juridische adviseur van het fonds monitoren doorlopend veranderingen in wet- en regelgeving en informeren en adviseren het fonds op een proactieve wijze. Daarnaast zorgen de bestuursleden zelf ook dat ze up to date zijn op de ontwikkelingen in de relevante kennisgebieden.

Operationeel risico

Operationeel risico is het risico van een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, fraude en dergelijke.

Dergelijke risico's worden door het fonds beheerst door het stellen van hoge kwaliteitseisen aan de organisaties die bij de uitvoering betrokken zijn op gebieden zoals interne organisatie, procedures, processen en controles, kwaliteit geautomatiseerde systemen, enzovoorts. Deze kwaliteitseisen worden periodiek getoetst door het bestuur.

Financieringsbeleid, premiebeleid en toeslagbeleid

Voor een toelichting op het financieringsbeleid verwijzen wij naar de voorgaande paragrafen.

In het premiebeleid wordt uitgegaan van een doorsneepremie die kostenneutraal is ten opzichte van de premie van Stichting Pensioenfonds Recreatie. De premie bedraagt 23% van de pensioengrondslag. De doorsneepremie dient ten minste gelijk te zijn aan de gedempte kostendeekkende premie op basis van een verwacht rendement uitgaande van de maximale parameters van het FTK en een opslag voor de financiering van de toeslagambitie.

Het toeslagbeleid is nader toegelicht in paragraaf 3.8.

3.11 Toekomstparagraaf

Ondanks het feit dat de wetgeving met betrekking tot het nieuwe pensioenstelsel nog niet aangenomen is door de eerste kamer is het bestuur actief bezig met de voorbereidingen op de transitie naar deze nieuwe wet.

Tijdens iedere bestuursvergadering staat het onderwerp op de agenda en wordt er gesproken over de gevolgen van deze nieuwe wet. Tevens heeft er overleg plaats gevonden met de pensioenuitvoerder over de uitvoerbaarheid van de nieuwe wet.

SSP is door de dispensatie in de huidige situatie erg verbonden aan Pensioenfonds Recreatie (SPR) en volgt de ontwikkelingen bij SPR op de voet. De werkgever, tevens bestuurder in het Sportfondsen Pensioenfonds, is nauw betrokken bij de transitie van SPR. Ondertussen zijn er ook al verkennende gesprekken geweest met het bestuur van Pensioenfonds Recreatie (SPR).

In 2023 zal het bestuur een hei-dag organiseren met alle betrokken partijen bij het fonds. Hier zal gesproken worden over de toekomst van het fonds en zal bepaald worden welke stappen er vanaf 2023 gezet gaan worden.

Belangrijke onderwerpen en vragen die hier besproken gaan worden, zijn:

- Toekomst en bestaansrecht eigen fonds, onder nieuwe wetgeving;
- Hoe invulling geven aan dialoog sociale partners;
- Betrokkenheid intern toezicht;
- Hoe om te gaan met dispensatie regels onder nieuwe wetgeving;
- Hoe om te gaan met invaren herverzekerde pensioenen;
- Projectaanpak implementatie.

Aanpassing TV na balansdatum

In lijn met het advies van de Commissie Parameters heeft DNB aangekondigd per 1 januari 2023 de UFR-methode (rentesystematiek) aan te passen door het startpunt van extrapolatie op te schuiven van 30 naar 50 jaar. Daardoor wordt door looptijden tot 50 jaar uitgegaan van marktdata. Door deze aanpassing wordt de TV vrijwel volledig op marktwaarde vastgesteld, zoals tot september 2012 ook gebruikelijk was onder het FTK. Per 1 januari 2023 zou de TV hierdoor met € 633 stijgen, hetgeen een dekkingsgraaddaling van 0,3%-punt tot gevolg heeft.

3.12 Gebeurtenis na balansdatum

Op basis van het beleidskader heeft het bestuur op 8 juni 2023 besloten per 1 januari 2023 een toeslag toe te kennen van 9,0%. Deze toeslagverlening is niet verwerkt in de jaarrekening 2022.

Amsterdam, 26 juni 2023

Stichting Sportfondsen Pensioenfonds

Drs. R.P. van Leeuwen
Voorzitter bestuur

E.J. Tromp
Secretaris bestuur

J.C. van Egmond
Bestuurslid

Drs. M.M. van der Berg RA
Bestuurslid

J. van Scheppingen
Bestuurslid

STICHTING SPORTFONDSEN PENSIOENFONDS

JAARREKENING 2022

4 JAARREKENING

4.1 Balans per 31 december 2022

(Na bestemming van het saldo van baten en lasten)

(* € 1.000)	Ref.	31 december 2022	31 december 2021
ACTIVA			
Beleggingen voor risico pensioenfonds	1.		
Aandelen		59.006	75.988
Vastgoedbelegging		6.935	8.384
Vastrentende waarden		72.532	80.823
		<u>138.473</u>	<u>165.196</u>
Herverzekeringsdeel technische voorzieningen	2.	157.350	224.893
Vorderingen en overlopende activa	3.		
Premies		497	473
Verzekeringsmaatschappijen		101	6.892
Overige		14	15
		<u>612</u>	<u>7.380</u>
Overige activa	4.		
Liquide middelen		926	451
Totaal activa		<u>297.362</u>	<u>397.920</u>

(* € 1.000)	Ref.	31 december 2022	31 december 2021
PASSIVA			
Stichtingskapitaal en reserves	5.		
Algemene reserve		74.594	94.068
Bestemmingsreserve		-	-
		<u>74.594</u>	<u>94.068</u>
Technische voorzieningen	6.		
Voorziening pensioenverplichtingen		222.343	303.200
Overige schulden en overlopende passiva	7.	425	652
Totaal passiva		<u>297.362</u>	<u>397.920</u>

4.2 Staat van baten en lasten over 2022

(* € 1.000)	Ref	2022	2021
BATEN			
Premiebijdragen	8	5.842	5.470
Beleggingsresultaten risico pensioenfonds	9	-36.827	13.187
Baten uit herverzekering	10	6.730	13.515
Overige baten	11	-	137
		<u>-24.254</u>	<u>32.309</u>
LASTEN			
Pensioenuitkeringen	12	-7.661	-7.404
Pensioenuitvoeringskosten	13	-748	-707
Mutatie technische voorzieningen	14		
Pensioenopbouw		-7.020	-7.079
Toeslagen		-10.383	-1.989
Rentetoevoeging		1.500	1.717
Onttrekking		7.581	7.320
pensioenuitkeringen			
Onttrekking uitvoeringskosten		329	320
Wijziging marktrente		87.030	20.236
Inkomende waardeoverdrachten		-1.236	-722
Uitgaande waardeoverdrachten		1.371	861
Overige mutaties		850	1.633
Vorming kostenvoorziening		-218	46
Wijziging grondslagen		<u>1.053</u>	<u>-</u>
		80.857	22.343
Saldo overdracht van rechten	15	127	-129
Mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen	16	-67.543	-24.663
Overige lasten	17	-253	-
		<u>4.800</u>	<u>-10.560</u>
Saldo van baten en lasten		<u>-19.474</u>	<u>21.749</u>

4.3 Bestemming van het saldo van baten en lasten

(* € 1.000)	2022	2021
Algemene reserve	-19.474	21.749
	-19.474	21.749

4.4 Kasstroomoverzicht over 2022

(* € 1.000)	2022	2021
Kasstroom uit pensioenactiviteiten		
Ontvangen premies	5.819	5.449
Ontvangen waardeoverdrachten	1.180	746
Betaalde pensioenuitkeringen	-7.651	-7.414
Betaalde waardeoverdrachten	-1.345	-551
Ontvangen uitkeringen van herverzekeraars	6.730	13.515
Betaalde premies herverzekering	-253	137
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	-693	-761
Overige	6.791	-3.250
Totaal kasstroom uit pensioenactiviteiten	10.578	7.871
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
Verkopen en aflossingen van beleggingen	34.894	38.163
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten	428	-103
Aankopen beleggingen	-44.957	-45.614
Betaalde kosten van vermogensbeheer	-469	-328
Totaal kasstroom uit beleggingsactiviteiten	-10.103	-7.882
Mutatie liquide middelen	475	-11
Verloop liquide middelen		
Stand 1 januari	451	462
Stand 31 december	926	451
Mutatie liquide middelen	475	-11

4.5 Toelichting behorende tot de jaarrekening 2022

4.5.1 Inleiding

Stichting Sportfondsen Pensioenfonds ('het fonds'), statutair gevestigd te Amsterdam, is opgericht in 1943. De laatste statutenwijziging was op 16 maart 2021. De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41200170.

Het fonds is een ondernemingspensioenfonds en stelt zich ten doel het verlenen van pensioenen aan deelnemers, gewezen deelnemers en gepensioneerden van de aangesloten ondernemingen en aan hen, die door de arbeid van bedoelde deelnemers, gewezen deelnemers en gepensioneerden worden of werden onderhouden.

4.5.2 Overeenstemmingsverklaring

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ610).

Het bestuur heeft op 26 juni 2023 de jaarrekening opgemaakt.

4.5.3 Toelichtingen

Verzekering

Het pensioenfonds heeft tot 31 december 2014 zijn pensioenregeling verzekerd bij Aegon Levensverzekering N.V. Het verzekeringstechnische risico is ondergebracht in een garantieovereenkomst die is ingegaan op 1 januari 2010 en een looptijd heeft tot 31 december 2014. De verzekeringsmaatschappij garandeert levenslang de op 31 december 2014 gefinancierde pensioenen.

Het pensioenfonds deelde tot 31 december 2014 in de technische resultaten welke de verzekeraar behaalde. Jaarlijks werd het resultaat op sterfte, arbeidsongeschiktheid en mutaties vastgesteld en gereserveerd. Op de einddatum van de overeenkomst heeft het fonds recht op een aandeel van 70% in het gecumuleerde en opgerente technische resultaat. Een eventueel negatief technisch resultaat komt ten laste van de verzekeringsmaatschappij. De resultaten op arbeidsongeschiktheid, inclusief vrijval uitlooprisico, in de jaren 2015 en 2016 worden in de technische winstdeling betrokken. Vanaf 1 januari 2015 is technische winstdeling niet meer van toepassing.

De verzekeraar heeft de tegenover de pensioenverplichtingen aangehouden beleggingen ondergebracht in een gesepareerd beleggingsdepot. Hierdoor ontvangt het pensioenfonds jaarlijks de overrente die met dit gesepareerd beleggingsdepot wordt gerealiseerd. Eventuele negatieve overrente wordt echter niet bij het pensioenfonds in rekening gebracht, maar inclusief 4% intrest, doorgeschoven naar het volgende verslagjaar.

Negatieve overrente

Omdat er sprake is van een garantiecontract, wordt negatieve overrente niet rechtstreeks ten laste van het pensioenfonds gebracht, maar verrekend met mogelijke positieve toekomstige overrentes. Voor de intrestgarantie die met verzekeraar is overeengekomen, is een garantievergoeding verschuldigd. Grondslagen voor de waardering en resultaatbepaling

Algemeen

Alle bedragen zijn vermeld in duizenden Euro's.

Beleggingen en pensioenverplichtingen worden gewaardeerd op actuele waarde. Overige activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij anders vermeld. Baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben.

Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening in overeenstemming met titel 9 Boek 2 BW vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk kunnen worden beschouwd. De uitkomsten hiervan vormen de basis voor het oordeel over de boekwaarde van activa en verplichtingen die niet op eenvoudige wijze uit andere bronnen blijkt. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden regelmatig beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien, indien de herziening alleen voor die periode gevolgen heeft, of in de periode van herziening en toekomstige perioden, indien de herziening gevolgen heeft voor zowel de verslagperiode als toekomstige perioden.

Door het bestuur gevormde oordelen bij toepassing van de grondslagen die belangrijke gevolgen hebben voor de jaarrekening, en schattingen die een aanmerkelijk risico in zich bergen van materiële aanpassingen in het volgende jaar zijn vermeld in de toelichting.

Presentatiewijzigingen

Binnen de beleggingsresultaten heeft een reclassificatie in de vergelijkende cijfers plaatsgevonden ten behoeve van de consistentie in het huidige boekjaar. Deze mutatie heeft geen impact op het resultaat. Het betreft een verschuiving tussen de herwaarderingsresultaten vastrentende waarden en intrest.

Schattingwijzigingen

In 2022 zijn de actuariële grondslagen voor het vaststellen van de technische voorzieningen in eigen beheer gewijzigd op 3 onderdelen. Deze wijzigingen zijn per 31 december 2022 in de technische voorzieningen verwerkt. Allereerst zijn de overlevingskansen aangepast aan de meest recente prognosetafel AG 2022. Dit resulteerde in een verlies van € 548 voor het fonds.

Daarnaast zijn de correctiefactoren op de overlevingskansen voor ervaringssterfte gewijzigd op basis van recent onderzoek (Mercer ES2023 “Midden”) en zijn de partnerfrequenties aangepast (geactualiseerd) naar CBS-statistieken van 2021. Beide wijzigingen betekenden een vrijval van de technische voorzieningen; een winst van respectievelijk € 742 (ervaringssterfte) en een winst van € 20 (partnerfrequenties).

De wijziging in de drie onderdelen van de actuariële grondslagen resulteerde per saldo in een winst van € 214.

De impact van alle mutaties incl. herverzekering hebben per saldo een effect van € 1053.

Wijziging Voorziening aanvullende kosten (VAK)

Met ingang van 2020 is een Voorziening aanvullende kosten (VAK) gevormd. Ingegeven door de oplopende inflatie zijn de uitgangspunten voor de VAK aangepast en wordt met ingang van 2023 het te reserveren bedrag aan jaarlijkse kosten verhoogd naar € 240 (was € 200 niveau 2020). Met name als gevolg van de hogere te reserveren kosten is de VAK in 2022 verhoogd met € 229 (verlies, 2021 verlies van 101)

Opname in de balans of staat van baten en lasten

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de rekening van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Dit betekent dat transacties worden verwerkt op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum. Als gevolg hiervan kan sprake zijn van een post “nog af te wikkelen transacties”. Deze post kan zowel een actief als een passief zijn.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de rekening van baten en lasten opgenomen.

Vreemde valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend naar Euro's tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen reële waarde. Baten en lasten voortvloeiende uit transacties in vreemde valuta's worden omgerekend tegen de koers per transactiedatum.

Het fonds heeft ultimo 2022 de volgende beleggingen in vreemde valuta:

(* € 1.000)	Koers per 31 december 2022	2022	Koers per 31 december 2021	2021
GBP	€ 1.1271	6.271	€ 1,1894	7.369
JPY	€ 0,007101	4.417	€ 0,007639	5.594
USD	€ 0,93699	51.093	€ 0,87920	66.190
Overig		<u>13.515</u>		<u>16.699</u>
		75.297		95.852

Beleggingen

Algemeen

De beleggingen worden gewaardeerd op actuele waarde. Participaties in beleggingsinstellingen, die gespecialiseerd zijn in een bepaald soort beleggingen worden gerubriceerd en gewaardeerd volgens de grondslagen voor dat soort beleggingen.

Aandelen

Beursgenoteerde aandelen en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers.

De actuele waarde, zijnde de intrinsieke waarde, van niet beursgenoteerde aandelen en participaties in beleggingsfondsen is bepaald door de uitgevende instelling.

Vastrentende waarden

Beursgenoteerde vastrentende waarden en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoersen.

Indien vastrentende waarden of participaties in beleggingsinstellingen niet-beursgenoteerd zijn, vindt waardebepaling plaats op basis van de geschatte toekomstige netto kasstromen (rente en aflossingen) die uit de beleggingen zullen voortvloeien, contant gemaakt tegen de geldende marktrente en rekening houdend met het risicoprofiel (kredietrisico; oninbaarheid) en de looptijd.

Herverzekeringen

Uitgaande herverzekeringspremies worden verantwoord in de periode waarop de herverzekering betrekking heeft. Vorderingen uit herverzekeringscontracten op risicobasis worden verantwoord op het moment dat de verzekerde gebeurtenis zich voordoet. Vorderingen uit herverzekeringscontracten die classificeren als garantiecontracten worden gelijkgesteld aan de hiertegenover staande voorziening voor pensioenverplichtingen.

Vorderingen uit hoofde van winstdelingsregelingen in herverzekeringscontracten worden verantwoord op het moment van toekenning door de herverzekeraar.

In de toelichting op de balans dient, indien sprake is van een verzekeringscontract waarvoor een gesepareerd beleggingsdepot wordt aangehouden, het verloop van de beleggingen zichtbaar te worden gemaakt. Voor de grondslagen van die verloopoverzichten gelden de volgende waarderingsgrondslagen:

- Obligaties, hypotheek en aandelen worden gewaardeerd tegen actuele waarde. Voor de participaties in Aegon fondsen betekent dit, dat de intrinsieke waarde per participatie als basis voor de berekening van de actuele waarde wordt gehanteerd.
- Derivaten worden gewaardeerd op reële waarde, te weten de relevante marktnoteringen of, als die er niet is, de waarde die wordt bepaald met behulp van marktconforme en toetsbare waarderingsmodellen.
- Alle resultaten, zowel gerealiseerde als ongerealiseerde, worden onmiddellijk ten gunste respectievelijk ten laste van de staat van baten en lasten gebracht.

Vorderingen en overlopende activa

Voor zover noodzakelijk is een voorziening voor oninbaarheid in mindering gebracht.

Technische voorzieningen

Voorziening pensioenverplichtingen

De voorziening voor pensioenverplichtingen wordt gewaardeerd op actuele waarde (marktwaaarde). De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de onvoorwaardelijke (indexatie)toezeggingen. De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de marktrente.

Bij de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen is uitgegaan van de op de balansdatum geldende pensioenreglementen en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken. Jaarlijks wordt door het bestuur besloten of de opgebouwde pensioenaanspraken worden geïndexeerd. Alle per balansdatum bestaande indexatiebesluiten (ook voor indexatiebesluiten na balansdatum voor zover sprake is van ex ante condities) zijn in de berekening begrepen. Er wordt geen rekening gehouden met toekomstige salarisontwikkelingen.

Bij de berekening van de voorziening wordt rekening gehouden met premievrije pensioenopbouw in verband met invaliditeit op basis van de contante waarde van premies waarvoor vrijstelling is verleend wegens arbeidsongeschiktheid.

Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten wordt uitgegaan van voor de toezichthouder acceptabele grondslagen, waarbij rekening wordt gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen.

De berekeningen zijn uitgevoerd op basis van de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen:

- ✓ Marktrente: gebaseerd op de rentetermijnstructuur zoals maandelijks gepubliceerd door DNB, voor 2022 gemiddeld 2,6% (2021: 0,6%).
- ✓ Volgens de Prognosetafel AG 2022 (zoals gepubliceerd door het AG), met leeftijdsafhankelijke correctiefactoren (2021: Prognosetafel AG 2020).
- ✓ Voor gehuwdheidsfrequenties op basis van CBS 2021. (2021: gehuwdheidsfrequenties op basis van AG - tafel 1980-1985).
- ✓ Voor partnerpensioen is aangenomen dat de partner 3 jaar jonger is dan de verzekerde man en 3 jaar ouder dan de verzekerde vrouw.
- ✓ De contante waarde van de vrijgestelde toekomstige pensioenopbouw is voor 100% opgenomen in de TV.
- ✓ Kostenopslag ter grootte van 3% van de technische voorziening met betrekking tot de in eigen beheer gehouden verplichtingen en 1,75% van de technische voorziening met betrekking tot het garantiecontract in verband met toekomstige administratie- en excassokosten.

Voorziening voor uitvoeringskosten (VUK)

De voorziening voor uitvoeringskosten is bestemd voor het geval de aangesloten onderneming op enig moment zou besluiten de pensioenregeling niet langer bij het fonds onder te brengen.

De voorziening bedraagt 100% van de uitvoeringskosten voor de eerste 2 jaren vermeerderd met 50% van de uitvoeringskosten voor de jaren 3 en 4, vermeerderd met een opslag van 1% van de voorziening in eigen beheer, vermeerderd met EUR 350.000 liquidatiekosten.

Voorziening uitlooprisico arbeidsongeschiktheid (VUAO)

Hierin wordt met ingang van 2015 jaarlijks 4% van de verschuldigde premie gereserveerd. In geval van invalideringen wordt bij ingang arbeidsongeschiktheid (normaal gesproken na twee jaar) de contante waarde van de toekomstige pensioenopbouw ten laste van de VUAO gebracht en aan de VPV toegevoegd. Indien de VUAO op enig moment meer bedraagt dan drie keer de jaarreservering, ofwel 12% van de verschuldigde premie van dat jaar, zal het meerdere vrijvallen ten gunste van het resultaat van het fonds. Indien de VUAO minder dan 8% bedraagt zal het tekort ten laste van het resultaat van het fonds worden aangezuiverd.

Voorziening aanvullende kosten (VAK)

Met ingang van 1 januari 2020 is een Voorziening aanvullende kosten (VAK) gevormd in aanvulling op de excassokostenopslag in de voorziening pensioenverplichtingen.

De excassokostenopslag in de voorziening pensioenverplichtingen bestaat uit twee delen, een deel voor de in herverzekering genomen verplichtingen en een deel voor de verplichtingen in eigen beheer.

De kosten die worden gemaakt in eigen beheer voor de uitbetaling van pensioenen worden nog niet volledig gedekt door de opslag in de voorziening pensioenverplichtingen eigen beheer die jaarlijks vrijvalt voor de (nog lage) pensioenuitkeringen eigen beheer. Op termijn zal dit wel het geval zijn.

De voorziening aanvullende kosten wordt vastgesteld als de contante waarde van:

- De verwachte jaarlijkse kosten voor niet-actieve deelnemers;
- Minus de vrijval van de excassokostenopslag uit de voorziening pensioenverplichtingen eigen beheer.

Voor de berekening van de contante waarde wordt een rentegrondslag verondersteld gelijk aan de som van het rendement op de portefeuille zakelijke waarden en vastrentende waarden. Het rendement op de portefeuille wordt bepaald aan de hand van de strategische portefeuille, het wettelijk maximaal rendement parameterbesluit 2020 voor zakelijke waarden en voor vastrentende waarden de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is conform de directe methode opgesteld. Dit houdt in dat alle ontvangsten en uitgaven ook als zodanig worden gepresenteerd. Onderscheid wordt gemaakt tussen kasstromen uit pensioenuitvoeringsactiviteiten en beleggingsactiviteiten.

4.5.4 Toelichting op de balans

Beleggingen voor risico van het pensioenfonds (1)

Aandelen

(* € 1.000)	2022	2021
Stand per 1 januari	75.988	66.498
Aankopen	1.946	3.696
Verkopen	-4.980	-8.530
Herwaardering	-13.949	14.324
Stand per 31 december	59.006	75.988

De aandelenbeleggingen kunnen als volgt worden gecategoriseerd:

(* € 1.000)	2022	2021
Beleggingsinstellingen	59.006	75.988
Stand per 31 december	59.006	75.988

Vastgoedbelegging

(* € 1.000)	2022	2021
Stand per 1 januari	8.384	7.230
Aankopen	492	380
Verkopen	-	-1.112
Herwaardering	-1.941	1.886
Stand per 31 december	6.935	8.384

Vastrentende waarden

(* € 1.000)	2022	2021
Stand per 1 januari	80.823	70.399
Aankopen	36.495	41.538
Verkopen	-29.331	-28.521
Herwaardering	-15.455	-2.593
Stand per 31 december	72.532	80.823

De beleggingen in vastrentende waarden kunnen als volgt worden gecategoriseerd:

(* € 1.000)	2022	2021
Beleggingsinstellingen	72.532	80.823
Stand per 31 december	72.532	80.823

Op basis van het zogenaamde doorkijkprincipe kunnen de beleggingen als volgt worden onderverdeeld:

(* € 1.000)	2022	2021
Vastgoed	8.241	10.337
Aandelen	56.864	78.240
Vastrentende waarden	77.248	86.440
Currency overlay	1.074	370
Overige beleggingen	-4.952	-10.189
Stand per 31 december	138.475	165.198
Gepresenteerd onder liquide middelen	-2	-2
Totale beleggingen per 31 december	138.473	165.196

Indeling naar waarderingsniveau

Op basis van deze verscheidenheid en gradaties in waarderingsmethoden dienen de beleggingen te worden ingedeeld naar drie verschillende waarderingsniveaus:

Niveau 1: De waarde van de belegging is gebaseerd op direct waarneembare marktnoteringen van identieke beleggingen in een actieve markt;

Niveau 2: Actuele waarde wordt vastgesteld aan de hand van waarderingsmodellen waarin gebruik is gemaakt van waarneembare marktdata;

Niveau 3: De waarde wordt vastgesteld met waarderingsmodellen waarin geen gebruik is gemaakt van waarneembare marktdata.

In de onderstaande tabel is de verdeling naar waarderingsniveau weergegeven:

(* € 1.000)	2022	2021
Niveau 1	-	-
Niveau 2	118.126	144.967
Niveau 3	20.347	20.229
Stand per 31 december	138.473	165.196

De beleggingsfondsen zijn geclassificeerd als niveau 2 of 3 afhankelijk van de onderliggende beleggingen.

Vrijwel alle Aegon beleggingsfondsen kennen een dagelijkse intrinsieke waardebepaling, dagelijkse toe- en uittredingsmomenten en hebben voornamelijk beursgenoteerde stukken in portefeuille. Hierdoor hebben de beleggingsfondsen meer het karakter van een niveau 1 belegging. Doordat de beleggingsfondsen zelf geen beursnotering kennen, worden de Aegon beleggingsfondsen als niveau 2 geclassificeerd. Een uitzondering hierop betreft het AeAM Dutch Mortgage Fund 1 en 2 waarin voornamelijk level 3 beleggingen in zijn opgenomen.

Herverzekeringsdeel technische voorzieningen (2)

(* € 1.000)	2022	2021
Garantiecontract	157.350	224.893

Het aandeel van herverzekeraar in de technische voorzieningen is contant gemaakt tegen de rentetermijnstructuur van de actuele nominale marktrente per 31 december zoals gepubliceerd door DNB.

Het betreft nominale pensioenen uit het garantiecontract met Aegon. Op basis van de kredietwaardigheid van de verzekeraar is geen afslag voor het kredietrisico opgenomen. De technische winstdeling is per 1 januari 2015 komen te vervallen. Beleggingsresultaten komen, indien positief, ten gunste van het pensioenfonds. Indien deze negatief zijn wordt het negatieve resultaat op de balans van het depot geactiveerd. Toekomstige positieve resultaten worden eerst aangewend om geactiveerde negatieve resultaten te verrekenen.

Bij dit contract is een gesepareerd beleggingsdepot geopend waarin de beleggingsportefeuille de volgende samenstelling en het volgende verloop kent (bedragen op marktwaarde).

Totaal beleggingen gesepareerd beleggingsdepot:

(* € 1.000)	2022	2021
Aandelen	27.044	48.365
Vastrentende waarden	65.066	86.421
Derivaten	5.246	7.463
Beleggingsvorderingen	-466	-472
Stand per 31 december	96.890	141.777

In de onderstaande tabel is de verdeling naar waarderingsniveau weergegeven:

(* € 1.000)	2022	2021
Niveau 1	-466	-472
Niveau 2	88.165	129.443
Niveau 3	9.191	12.806
Stand per 31 december	96.890	141.777

De beleggingsfondsen zijn geclassificeerd als niveau 2 of 3 afhankelijk van de onderliggende beleggingen. Vrijwel alle Aegon beleggingsfondsen kennen een dagelijkse intrinsieke waardebeoordeling, dagelijkse toe- en uittredingsmomenten en hebben voornamelijk beursgenoteerde stukken in portefeuille. Hierdoor hebben de beleggingsfondsen meer het karakter van een niveau 1 belegging. Doordat de beleggingsfondsen zelf geen beursnotering kennen, worden de Aegon beleggingsfondsen als niveau 2 geclassificeerd. Een uitzondering hierop betreft het Aegon Hypothekenfonds, waarin voornamelijk level 3 beleggingen in zijn opgenomen.

Aandelen

(* € 1.000)	2022	2021
Stand per 1 januari	48.365	46.313
Aankopen	-	-
Verkopen	-13.185	-7.098
Herwaardering	-8.136	9.150
Stand per 31 december	27.044	48.365

De aandelenbeleggingen kunnen als volgt worden gecategoriseerd:

(* € 1.000)	2022	2021
Aandelenbeleggingsfondsen	27.044	48.365
Stand per 31 december	27.044	48.365

Vastrentende waarden en derivaten

(* € 1.000)	2022	2021
Stand per 1 januari	93.884	103.061
Aankopen	8.482	5.703
Verkopen	-12.976	-8.526
Herwaardering	-19.079	-6.354
Stand per 31 december	70.312	93.884

De vastrentende waarden kunnen als volgt worden gecategoriseerd:

(* € 1.000)	2022	2021
Credit Funds	10.627	14.347
Hypotheekfondsen	9.191	12.806
Obligatiebeleggingsfondsen	45.248	59.268
Stand per 31 december	65.066	86.421

De derivaten kunnen als volgt worden gecategoriseerd:

(* € 1.000)	2022	2021
Rentederivaten	5.246	7.463
Stand per 31 december	5.246	7.463

De beleggingsvorderingen kunnen als volgt worden gecategoriseerd:

(* € 1.000)	2022	2021
Liquide middelen (t.a.v. beleggingen)	-466	-472
Stand per 31 december	-466	-472

Ten aanzien van het verzekeringscontract gelden de volgende bepalingen na de contractbeëindiging:

De lopende verzekeringen zijn premievrij gemaakt, waarbij de uitkeringsgarantie voor de volle duur van de verzekeringen blijft gelden. De voor deze garantie verschuldigde vergoeding zal ten laste van de overrente worden gebracht; indien de overrente in enig jaar niet toereikend is om de garantievergoeding te financieren, zullen deze niet in rekening worden gebracht, maar worden behandeld als negatieve overrente en worden verrekend met toekomstige positieve overrente.

Vorderingen en overlopende activa (3)

(* € 1.000)	2022	2021
Premies	497	473
Vordering AEGON	101	70
Overrente AEGON (inclusief korting vermogensbeheer)	-	6.822
Overige	14	15
Stand per 31 december	612	7.380

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar. Op de te vorderen premies is geen voorziening voor oninbaarheid in mindering gebracht.

Overige activa (4)

(* € 1.000)	2022	2021
Liquide middelen	926	451

Onder de liquide middelen worden opgenomen die kasmiddelen en tegoeden op bankrekeningen, die onmiddellijk dan wel op korte termijn opeisbaar zijn.

Stichtingskapitaal en reserves (5)**Algemene reserve**

(* € 1.000)	2022	2021
Stand per 1 januari	94.068	72.319
Resultaat boekjaar	-19.474	21.749
Stand per 31 december	74.594	94.068

Solvabiliteit

(* € 1.000)	2022	2021
Minimaal vereist eigen vermogen	7.983	11.056
Vereist eigen vermogen	14.289	17.149

Voor de berekening van het vereist eigen vermogen wordt gebruik gemaakt van een standaard model.

De dekkingsgraad is ultimo jaar als volgt:

	2022	2021
Nominale dekkingsgraad	133,7%	131,0%
Reële dekkingsgraad	99,3%	102,1%
Beleidsdekkingsgraad	130,2%	125,9%

Technische voorzieningen (6)

(* € 1.000)	2022	2021
Voorziening Pensioenverplichtingen	58.692	72.085
Voorziening uitvoeringskosten (VUK)	3.180	3.191
Voorziening uitlooprisico arbeidsongeschiktheid (VUAO)	701	656
Voorziening aanvullende kosten (VAK)	2.420	2.375
IWO niet verwerkt	-	-
Eigen beheer	64.993	78.307
Herverzekeringsdeel	157.350	224.893
Stand per 31 december	222.343	303.200

Het mutatieoverzicht voor de technische voorzieningen uit hoofde van de in eigen beheer gehouden verplichtingen is als volgt:

(* € 1.000)	2022	2021
Stand per 1 januari	78.307	75.986
Pensioenopbouw	7.020	7.079
Toeslagen	10.383	1.989
Rentetoevoeging	-431	-416
Onttrekking pensioenuitkeringen	-921	-614
Onttrekking uitvoeringskosten	-212	-203
Wijziging marktrente	-29.086	-5.331
Inkomende waardeoverdrachten	1.236	722
Uitgaande waardeoverdrachten	-816	-574
Overige mutaties	-491	-285
Vorming kostenvoorziening	218	-46
Wijziging grondslagen	-214	-
Stand per 31 december	64.993	78.307

Het mutatieoverzicht voor de voorziening voor pensioenverplichtingen uit hoofde van het garantiecontract is als volgt:

(* € 1.000)	2022	2021
Stand per 1 januari	224.893	249.557
Pensioenopbouw	-	-
Toeslagen	-	-
Rentetoevoeging	-1.069	-1.301
Onttrekking pensioenuitkeringen	-6.660	-6.706
Onttrekking uitvoeringskosten	-117	-117
Wijziging marktrente	-57.944	-14.905
Inkomende waardeoverdrachten	-	1
Uitgaande waardeoverdrachten	-555	-287
Overige mutaties	-359	-1.348
Vorming kostenvoorziening	-	-
Wijziging actuariële grondslagen	-839	-
Stand per 31 december	157.350	224.893

Korte beschrijving van de pensioenregeling

De hoofdpensioenregeling kan worden gekenmerkt als een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling met een pensioenleeftijd van 68 jaar. Jaarlijks wordt een aanspraak op ouderdomspensioen opgebouwd van 1,7% van de in dat jaar geldende pensioengrondslag. De pensioengrondslag is gelijk aan 12 maandsalarissen plus vakantietoeslag, de dertiende maand en het salaris over de meeruren onder aftrek van een franchise. De franchise wordt jaarlijks vastgesteld. Tevens bestaat er recht op nabestaanden- en wezenpensioen. Het nabestaandenpensioen is op risicobasis verzekerd en bedraagt 70% van het te bereiken ouderdomspensioen. Het wezenpensioen bedraagt 14% van het te bereiken ouderdomspensioen. Deelname aan de regeling is mogelijk voor alle werknemers met een arbeidsovereenkomst. Jaarlijks beslist het bestuur van het fonds de mate waarin de opgebouwde aanspraken worden geïndexeerd. Overeenkomstig artikel 10 van de Pensioenwet kwalificeert de pensioenregeling als een uitkeringsovereenkomst.

Toeslagverlening

Per 1 januari 2015 zijn de rechten van de actieven en inactieven verhoogd met 2,0% als voorschot op toekomstige toeslagen. Per 1 januari 2016 zijn de rechten van actieven en inactieven verhoogd met respectievelijk 1,05% en 0,26%. Per 1 januari 2017 zijn de rechten van actieven en inactieven verhoogd met respectievelijk 1,43% en 0,24%. Per 1 januari 2018 zijn de rechten van actieven en inactieven verhoogd met 1,17%, per 1 januari 2020 met 2,1% en per 1 januari 2021 met 2,39%. Deze toeslagen zijn (voor zover van toepassing) verrekend met het voorschot van 2015 voor zover het de opbouw t/m 2014 betreft. Per 1 januari 2022 zijn de rechten van actieven en inactieven verhoogd met 3,42%, per 1 januari 2023 met 9,0%

Het pensioenfonds heeft geen uitgewerkt plan om de pensioenen jaarlijks te verhogen.

Overige schulden en overlopende passiva (7)

(* € 1.000)	2022	2021
Accountantskosten	82	93
Actuariskosten	35	32
Loonheffing	144	138
Niet te traceren pensioengerechtigden	39	35
Bestuurskosten	36	13
Nog te betalen waardeoverdrachten	32	324
Crediteuren	22	9
Overige schulden	35	7
Stand per 31 december	425	651

Alle schulden hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

4.5.5 Risicobeheer en derivaten

Solvabiliteitsrisico

Het fonds wordt bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van het fonds is het nakomen van de pensioentoezeggingen.

De solvabiliteit wordt gemeten zowel op basis van algemeen geldende normen als ook naar de specifieke normen welke door de toezichthouder worden opgelegd. Indien de solvabiliteit van het fonds zich negatief ontwikkelt, bestaat het risico dat het fonds de premie voor de onderneming en deelnemers moet verhogen en het risico dat er geen ruimte beschikbaar is voor een eventuele toeslagverlening op de opgebouwde pensioenrechten. In het uiterste geval kan het noodzakelijk zijn dat het fonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten moet verminderen.

Het overschot ten opzichte van wettelijk vereiste buffers (FTK) is als volgt:

(* € 1.000)	2022		2021
Voorziening pensioenverplichtingen	222.343	(a)	303.200
Buffers:			
S1 Renterisico	1.560		1.610
S2 Risico zakelijke waarden	10.597		14.395
S3 Valutarisico	1.265		1.620
S4 Grondstoffenrisico	-		-
S5 Kredietrisico	2.341		2.675
S6 Verzekeringstechnisch risico	2.744		3.741
S10 Actief beheer risico	-		-
Correlatie-effect	-5.457		-6.892
Totaal S (vereiste buffers)	14.289	(b)	17.149
<i>In % van de Voorziening Pensioenverplichtingen</i>	6,4		5,7
Vereist vermogen	235.393	(a+b)	320.349
Aanwezig vermogen	296.937		397.268
Overschot	61.544		76.919
<i>In % van de Voorziening Pensioenverplichtingen</i>	27,7%		25,4%
Feitelijke dekkingsgraad	133,5%		131,0%

Bij de berekening van de buffers past het pensioenfonds de standaardmethode toe.

Beleid en risicobeheer

Het bestuur beschikt over een aantal beleidsinstrumenten ten behoeve van het beheersen van deze risico's. Deze beleidsinstrumenten betreffen:

- ✓ Beleggingsbeleid;
- ✓ Premiebeleid;
- ✓ Herverzekeringsbeleid;
- ✓ Toeslagbeleid.

De keuze en toepassing van beleidsinstrumenten vindt plaats na uitvoerige analyses ten aanzien van te verwachten ontwikkelingen van de verplichtingen en de financiële markten. Daarbij wordt onder meer gebruikgemaakt van ALM-studies. Een ALM-studie is een analyse van de structuur van de pensioenverplichtingen en van verschillende beleggingsstrategieën en de ontwikkeling daarvan in diverse economische scenario's.

De uitkomsten van deze analyses vinden hun weerslag in periodiek door het bestuur vast te stellen beleggingsrichtlijnen als basis voor het uit te voeren beleggingsbeleid.

De beleggingsrichtlijnen geven normen en limieten aan waarbinnen de uitvoering van het beleggingsbeleid moet plaatsvinden. De normen en limieten zijn gericht op het beheersen van de volgende belangrijkste (beleggings)risico's;

Marktrisico

Marktrisico omvat de mogelijkheden voor winst of verlies en omvat het prijs(koers)risico, valutarisico en het renterisico. De strategie van het fonds met betrekking tot het beleggingsrisico wordt bepaald door de beleggingsdoelstellingen. Het marktrisico wordt op regelmatige basis beheerst door het bestuur in overeenstemming met de aanwezige beleidskaders en richtlijnen. De overall-marktpositities worden periodiek gerapporteerd aan het bestuur.

Prijrisico

Prijrisico is het risico van waardewijzigingen door de ontwikkeling van marktprijzen, die wordt veroorzaakt door factoren gerelateerd aan een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren. Omdat alle beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde waarbij waardewijzigingen onmiddellijk in het saldo van baten en lasten worden verwerkt, zijn alle wijzigingen in marktomstandigheden direct zichtbaar in het beleggingsresultaat. Het prijrisico kan worden gemitigeerd door diversificatie. In aanvulling hierop kan het prijrisico worden gehedged door het gebruik van afgeleide financiële instrumenten (derivaten), zoals opties en futures.

Valutarisico

Het totaalbedrag dat niet in euro's is belegd bedraagt ultimo 2022 circa € 75.297. Besloten is om overwegend te beleggen in Euro gerelateerde beleggingen of beleggingsfondsen, waarin het valutarisico is afgedekt. Indien in de beleggingsfondsen toch valutarisico aanwezig is, dan wordt de exposure naar US dollars, Britse ponden en Japanse yen afgedekt.

De beleggingen in vreemde valuta kunnen per categorie als volgt worden gespecificeerd

(* € 1.000)	2022	2021
GBP	6.271	7.369
JPY	4.417	5.594
USD	51.093	66.190
Overig	13.515	16.699
	75.297	95.852

De vreemde valuta kunnen per beleggingscategorie als volgt worden onderverdeeld:

(* € 1.000)	GBP	JPY	USD	Overig
Vastgoed	575	1.107	3.655	2.141
Aandelen	2.140	3.260	33.634	10.925
Vastrentende waarden	3.557	49	13.853	445
Overig	-1	1	-48	4
Totaal	6.271	4.417	51.093	13.515

Renterisico

Het renterisico is het risico dat de waarden van de portefeuille vastrentende waarden en de pensioenverplichtingen veranderen als gevolg van ongunstige veranderingen in de marktrente.

De rentegevoeligheid kan worden gemeten door middel van de duration. De duration is de (met de contante waarde van de kasstromen) gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren.

	2022	2021
Duration vastrentende waarden (excl. derivaten)	5,7	6,5
Duration vastrentende waarden (incl. derivaten)	12,4	12,4
Duration pensioenverplichtingen eigen beheer	21,8	25,0
Duration pensioenverplichtingen garantiecontract	13,9	16,3
Duration totale pensioenverplichtingen	16,1	18,3

In beginsel hebben de verplichtingen van het pensioenfonds, vanwege de lange looptijden hiervan, een hogere rentegevoeligheid dan de obligaties in de beleggingsportefeuille. Een daling van de rente leidt dan tot een stijging van de verplichtingen, die slechts gedeeltelijk wordt goedge maakt door een stijging van de waarde van de obligatieportefeuille. Om dit risico te beheersen worden de beleggingen normaliter zo goed mogelijk afgestemd op de rentegevoeligheid van de verplichtingen.

Vanwege de nog beperkte aanwezigheid van verplichtingen in het depot (verplichtingen betreft slechts opbouw vanaf 1 januari 2015) is dit risico echter beperkt bij het pensioenfonds. Het renterisico voor de verplichtingen die zijn opgebouwd tot en met 2014 ligt bij Aegon Levensverzekering N.V.

Het renterisico wordt als dat nodig is beperkt door toevoeging van het AEAM Strategic Liability Matching-fund (SLM) aan de beleggingsportefeuille.

Het fonds heeft het volgende dynamische renteafdeckingsbeleid bepaald:

Rente (euro swaprente 30-jaars)	Streefpercentage renteafdekking (op basis van waarde verplichtingen op basis van marktrente)	Toegestane bandbreedte fonds
> 3,0%	70%	60% - 80%
2,0% - 3,0%	60%	50% - 70%
1,0% - 2,0%	50%	40% - 60%
< 1,0%	40%	30% - 50%

In 2022 gold op basis van de rentestand een renteafdekking van 60%.

De looptijd van de vastrentende portefeuille voor risico van het fonds is als volgt:

(* € 1.000)	2022
Korter dan een jaar	10.416
1-5 jaar	- 7.588
6-10 jaar	8.298
11-20 jaar	15.398
Langer dan 20 jaar	42.825

Kredietrisico

Het kredietrisico, dat wordt gelopen met betrekking tot de financiële instrumenten, bestaat uit het mogelijke verlies dat zal ontstaan wanneer de tegenpartij in gebreke blijft haar contractuele verplichtingen na te komen. Dit risico wordt in beginsel beperkt door gebruik te maken van kredietlimieten per bedrijfstak en per tegenpartij.

Ten aanzien van de kredietwaardigheid van de debiteuren van de vastrentende portefeuille kan het volgende overzicht worden gegeven.

(* € 1.000)	2022	2021
AAA	22.344	27.083
AA	28.881	30.921
A	2.690	2.318
BBB	5.299	4.401
Lager dan BBB	11.026	13.687
Geen rating en cash	4.638	175
	74.878	78.585

Als gevolg van een herziening van het Besluit Financieel Toetsingskader pensioenfondsen (Besluit FTK) op 1 februari 2011, is het pensioenfondsen toegestaan het kredietrisico van de herverzekeraar buiten beschouwing te laten bij de berekening van het Vereist Eigen Vermogen en de waardering van de vordering op de verzekeraar op marktwaarde. Het bestuur heeft gezien de solvabiliteit van Aegon Levensverzekering N.V. besloten om geen kredietafslag te bepalen op de vordering op de verzekeraar ultimo boekjaar.

Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen, waardoor het fonds op korte termijn niet aan zijn verplichtingen kan voldoen. Waar de overige risicocomponenten vooral de langere termijn betreffen (solvabiliteit), gaat het hierbij om de kortere termijn. Dit risico kan worden beheerst door in het strategische en tactische beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities. Er moet eveneens rekening worden gehouden met de bijstortingen en afoming bij participaties in het SLM-fonds, de directe beleggingsopbrengsten en andere inkomsten zoals premies.

Inzake het liquiditeitsrisico kan het volgende worden gemeld:

- ✓ De eerste jaren zullen de inkomende premies het niveau van de uitkeringen overtreffen;
- ✓ Ultimo 2021 zijn er voldoende beleggingen, die onmiddellijk zonder waardeverlies te gelde kunnen worden gemaakt om eventuele onvoorziene uitstroom van geldmiddelen te financieren. Slechts 19% van de eigen beheer portefeuille is belegd in illiquide fondsen, 9% in het Government Related Investment Fund (GRIF) en 10% in de hypotheekfondsen Dutch Mortgage Fund (DMF) 1 en 2;
- ✓ Ultimo 2021 is het aantal participaties in het SLM-fonds zeer beperkt, waardoor de effecten van rentewijziging op bijstortingsverplichting of afoming nog zeer beperkt zijn.

Verzekeringstechnische risico's (actuariële risico's)

De belangrijkste actuariële risico's zijn de risico's van langlevens, overlijden en arbeidsongeschiktheid. Het langlevensrisico is het belangrijkste verzekeringstechnische risico. Langlevensrisico is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld wordt bij de bepaling van de voorziening pensioenverplichtingen.

Als gevolg hiervan volstaat de opbouw van het pensioenvermogen niet voor de uitkering van de pensioenverplichting. Door toepassing met ingang van 31 december 2022 van AG-prognosetafel 2022 met adequate correcties voor ervaringssterfte is het langlevenrisico nagenoeg geheel verdisconteerd in de waardering van de pensioenverplichtingen.

Het overlijdensrisico betekent dat het fonds in geval van overlijden mogelijk een nabestaandenpensioen moet toekennen waarvoor door het fonds nog geen voldoende voorzieningen zijn getroffen. Dit risico kan worden uitgedrukt in risicokapitalen.

Het arbeidsongeschiktheidsrisico betreft het risico dat het fonds voorzieningen moet treffen voor premievrijstelling bij invaliditeit ("schadereserve"). Voor dit risico wordt jaarlijks een risicopremie in rekening gebracht. Het verschil tussen de risicopremie en de werkelijke kosten wordt verwerkt via het resultaat. De actuariële uitgangspunten voor de risicopremie worden periodiek herzien. Het bestuur heeft, gezien het beperkte aanbod van herverzekeraars, besloten om per 1 januari 2020 het arbeidsongeschiktheids- en overlijdensrisico zelf te dragen.

Fondsspecifieke toevoeging op het standaardmodel

Het Vereist Eigen Vermogen wordt bepaald over de beleggingen voor risico van het pensioenfonds en uitgedrukt in een percentage over de totale technische voorziening, dus inclusief de voorziening garantiecontract.

Toeslagrisico

Het pensioenfonds heeft in de fondsdocumenten het volgende opgenomen over toeslagen:

Op de pensioenaanspraken van actieve en gewezen deelnemers en de pensioenrechten van pensioengerechtigden (ingegane pensioenen) wordt jaarlijks toeslag verleend van maximaal de procentuele stijging van de "consumenten prijsindex alle huishoudens".

Het bestuur beslist jaarlijks in hoeverre pensioenrechten en pensioenaanspraken worden aangepast. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd en wordt geen premie betaald. De toeslagverlening wordt uit beleggingsrendement gefinancierd. Hierbij wordt de te verlenen toeslag gemaximeerd op het percentage dat volgt uit de in het financieel toetsingskader vastgelegde berekeningsmethodiek.

Concentratierisico

Concentratierisico is het risico dat als gevolg van ontoereikende diversificatie binnen de portefeuille een bepaalde ontwikkeling of gebeurtenis een bovengemiddeld effect heeft op de waarde van de portefeuille.

De beleggingsportefeuille van het fonds is zodanig samengesteld dat:

- ✓ er wordt belegd in verschillende asset-categorieën;
- ✓ er wordt binnen aandelen belegd in verschillende regio's, sectoren en ondernemingen;
- ✓ er wordt binnen vastrentende waarden belegd in verschillende soorten landen, sectoren en specifieke debiteuren.

De beleggingen worden als volgt onderverdeeld op basis van geografische verdeling:

(* € 1.000)	2022
Verenigde Staten	43.217
Nederland	29.224
Duitsland	11.186
Frankrijk	3.757
Verenigd Koninkrijk	6.379
Japan	4.390
China	2.394
Canada	1.761
Australië	1.775
Overige landen	34.391
Totaal	138.474
Gepresenteerd onder liquide middelen	-
Totale beleggingen per 31 december 2022	138.474

De beleggingen worden als volgt onderverdeeld op basis van sectorverdeling:

(* € 1.000)	2022
Financiële instellingen	29.378
Overheid Gerelateerd	17.093
Informatietechnologie	12.594
Staatsobligaties	14.770
ABS	10.881
Cyclische Goederen	7.877
Vastgoed	8.147
Gezondheidszorg	8.063
Overige sectoren	22.493
Totaal	131.296
Gepresenteerd onder liquide middelen	7.178
Totale beleggingen per 31 december 2022	138.474

Het bovenstaande is erop gericht om concentratierisico zo veel mogelijk uit te sluiten. Verder beleggen de genoemde beleggingsfondsen waarin wordt belegd in een groot aantal verschillende debiteuren/namen. Hierdoor is het belang van het fonds in een individuele debiteur zeer gering. Uitzondering hierop is het grote belang per land in Euro Core staatsobligaties. Het fonds kent een zeer grote allocatie naar Nederlandse en Duitse staat.

Het bestuur is hiervan op de hoogte en heeft bewust gekozen voor een dergelijke concentratie, omdat het de meest veilige staatsobligaties (AAA) betreft in Euro.

Systeemrisico

Systeemrisico betreft het risico dat het mondiale financiële systeem (de internationale markten) niet langer naar behoren functioneert, waardoor beleggingen van het fonds niet langer verhandelbaar zijn en zelfs, al dan niet tijdelijk, hun waarde kunnen verliezen. Net als voor andere marktpartijen, is dit risico voor het fonds niet beheersbaar.

Financiële instrumenten

Voor de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt tevens gebruik gemaakt van financiële derivaten. Als hoofdregel geldt, dat derivaten uitsluitend worden gebruikt voor zover dit passend is binnen het algemene beleggingsbeleid. De portefeuillestructuur en het risicoprofiel, berekend inclusief de economische effecten van derivaten, dienen zich binnen de door het bestuur vastgestelde grenzen (limieten) te bevinden.

Het fonds gebruikt derivaten hoofdzakelijk om de hiervoor vermelde vormen van marktrisico zo veel mogelijk af te dekken. Een van de belangrijkste risico's bij derivaten is het kredietrisico. Dit is het risico dat tegenpartijen niet aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen. Dit risico wordt beperkt door alleen transacties aan te gaan met te goeder naam en faam bekend staande partijen. Bovendien geldt dat zoveel mogelijk wordt gewerkt met onderpand en sedert de invoering van de EMIR wetgeving sprake is van central clearing.

4.5.6 Niet in balans opgenomen vorderingen en verplichtingen

Het fonds heeft voor het vermogensbeheer een vermogensbeheerovereenkomst met Aegon Asset Management B.V. afgesloten. De overeenkomst is op 1 maart 2015 in werking getreden en is voor onbepaalde tijd afgesloten. De vermogensbeheerkosten in 2022 bedragen € 900.000 (0,34% van het belegd vermogen), de transactiekosten € 67.000 (0,03% van het belegd vermogen).

Het fonds heeft voor de financiële en pensioenadministratie een uitbestedingsovereenkomst met Appel Pensioenuitvoering B.V. afgesloten. De overeenkomst is op 1 januari 2020 verlengd voor een termijn van vijf jaar en is afgelopen op 31 december 2024. De overeenkomst wordt telkens voor de termijn van 1 jaar verlengd, tenzij één van de partijen de overeenkomst schriftelijk en met inachtneming van een opzegtermijn heeft beëindigd. De kosten in 2022 hiervoor bedragen € 313.000 en de verwachte kosten voor 2023 bedragen € 320.000.

Het fonds had bij SRLEV N.V. een herverzekeringsovereenkomst afgesloten. De gedeeltelijk herverzekerde risico's waren de risico's van overlijden met betrekking tot het nabestaandenpensioen en de risico's van arbeidsongeschiktheid met betrekking tot de premievrijstelling. Met de herverzekeraar was een stop loss contract overeengekomen. Dit contract was aangegaan voor de periode van 1 januari 2015 tot en met 31 december 2019.

Het bestuur heeft, gezien het beperkte productaanbod van herverzekeraars, besloten om per 1 januari 2020 het arbeidsongeschiktheids- en overlijdensrisico zelf te dragen.

Bij een controle van de juistheid van de herverzekerde deelnemersadministratie is in 2020 geconstateerd dat een aantal gewezen deelnemers mogelijk recht heeft op premievrijgestelde pensioenopbouw als gevolg van arbeidsongeschiktheid. In 2021 is dit gecorrigeerd in de pensioenadministratie van het fonds. Aegon heeft het onderzoek begin 2022 afgerond. Begin 2023 is hiervoor een koopsom betaald aan Aegons en zijn de pensioenaanspraken door Aegon aangepast.

4.5.7 Verbonden partijen

Identiteit van verbonden partijen

Het fonds, de sponsor, de aangesloten ondernemingen en hun bestuurders zijn verbonden partijen.

Transacties met bestuurders

De bestuurders worden beloond volgens de richtlijnen van de SER. Het beloningsbeleid is van toepassing op de bestuursleden en leden van het verantwoordingsorgaan. De door de werkgever benoemde bestuursleden ontvangen geen beloning, behalve de voorzitter waarvoor een aparte regeling is afgesproken.

Er zijn geen leningen verstrekt aan bestuurders noch is er sprake van vorderingen op (voormalige) bestuurders.

Overige transacties met verbonden partijen

Inzake de uitvoeringsovereenkomst tussen fonds en werkgever met betrekking tot de financiering van de aanspraken en de uitvoering van de regeling is het volgende relevant:

- ✓ De werkgever is verplicht deelnemers bij het fonds aan te melden en bij uitdiensttreding af te melden en de voor uitvoering benodigde gegevens en mutaties in deze gegevens aan het fonds te leveren.
- ✓ De werkgever verzoekt aan de aspirant deelnemer de hiervoor genoemde gegevens bij het fonds in te leveren. Mutaties in het deelnemersbestand worden door de werkgever periodiek aan het fonds doorgegeven.
- ✓ De werkgever informeert het fonds binnen 10 dagen over een wijziging van de pensioenovereenkomst. De informatie dient schriftelijk te worden verstrekt en een volledige opsomming te bevatten van de overeengekomen wijzigingen.

4.5.8 Toelichting op de staat van baten en lasten**Premiebijdragen van werkgever en werknemers (8)**

(* € 1.000)	2022	2021
Werkgever	2.933	2.758
Werknemers	2.909	2.712
	5.842	5.470

De totale bijdrage van werkgever en werknemers bedraagt 23,0% (2021: 23,0%) van de som van de pensioengrondslagen.

Kostendekkende premie

(* € 1.000)	2022	2021
Zuiver kostendekkende premie	9.161	9.140
Gedempte kostendekkende premie	5.130	4.817
Ontvangen (feitelijke) premie	5.842	5.470

De samenstelling van de kostendekkende premies:

Zuivere en gedempte kostendekkende premie (* € 1.000)	Zuiver	Gedempt
Actuarieel benodigd voor inkoop pensioen en risicodekking	7.052	2.845
Opslag voor solvabiliteit	1.573	635
Opslag voor uitvoeringskosten	536	536
Opslag voor voorwaardelijke elementen	0	1.114
Kostendekkende premie	9.161	5.130

Beleggingsresultaten risico pensioenfonds (9)

(* € 1.000)	2022	2021
Herwaarderingsresultaten aandelen	-13.949	14.324
Herwaarderingsresultaten vastrentende waarden	-20.896	-3.054
Herwaarderingsresultaten onroerend goed	-1.941	1.886
Intrest	428	356
Kosten toegerekend aan beleggingen	-469	-328
	36.827	13.187

(* € 1.000)	2022	2021
Directe beleggingsopbrengsten	428	356
Indirecte beleggingsopbrengsten	-36.786	13.159
Kosten toegerekend aan beleggingen	-469	-328
	-36.827	13.187

Baten uit herverzekering (10)

(* € 1.000)	2022	2021
Uitkering uit hoofde van herverzekering:		
Ouderdomspensioen	5.451	5.503
Prepensioen	227	236
Partnerpensioen	989	946
Wezenpensioen	6	6
Afkopen	57	74
Uit te keren overrente AEGON	-	6.750
Uitkeringen nog te ontvangen	-	-
	6.730	13.515

De post uit te keren overrente AEGON is als volgt samengesteld:

(* € 1.000)	2022	2021
Resultaat op beleggingen	-	11.928
Benodigde intrest	-	-4.973
Kosten vermogensbeheer	-	-
Garantie- en administratiekosten	-	-206
Intrestresultaat		6.750
Verrekening negatieve overrente	-	-
Uit te keren overrente AEGON	-	6.750

De ontvangen korting op de vermogensbeheerkosten van AEGON ter hoogte van 58 (2021: 72) zijn in 2022 gepresenteerd onder de vermogensbeheerkosten.

Overige baten (11)

(* € 1.000)	2022	2021
Koopsomerschikking AEGON	253	137

Voor pensioeningangen bij AEGON vanaf 2015, waarbij deelnemers gebruik hebben gemaakt van flexibiliseringselementen, heeft AEGON opnieuw vastgesteld in hoeverre uitruil van PP naar OP en vice versa tegen fondsfactoren heeft plaatsgevonden. Ten onrechte in rekening gebrachte koopsommen zijn teruggedraaid en door AEGON uitbetaald.

Pensioenuitkeringen (12)

(* € 1.000)	2022	2021
Ouderdomspensioen	6.456	6.266
Partnerpensioen	1.117	1.035
Wezenpensioen en afkopen	88	103
	7.661	7.404

Pensioenuitvoeringskosten (13)

(* € 1.000)	2022	2021
Kosten dienstverlening Sportfondsen Nederland	186	172
Accountantskosten	37	45
Kosten internal audit	18	18
Actuaris- en advieskosten	166	144
Administratiekosten	262	235
Bestuurskosten	41	52
Kosten toezichthouders	14	17
Visitatiekosten	7	6
Overige kosten	17	18
	748	707

Accountantskosten

(* € 1.000)	2022	2021
Vrijval reservering voorgaand jaar	-1	-
Controle van de jaarrekening	50	44
Controle van het depotverslag	70	45
Overboeking kosten VMB	-59	-44
	60	45

Honoraria accountant (Mazars Accountants N.V.)

(* € 1.000)	2022	2021
Controle van de jaarrekening	50	44
	50	44

Aantal personeelsleden

Bij het fonds zijn geen werknemers in dienst.

Bezoldiging bestuurders

Het beloningsbeleid is van toepassing op de bestuursleden en leden van het verantwoordingsorgaan. Het beloningsbeleid is door het bestuur vastgesteld conform de richtlijnen van de SER. Dit houdt in dat de bestuurders en leden van het verantwoordingsorgaan € 205 per vergadering tot 1 uur, € 410 per vergadering van 1-3 uur en € 615 per vergadering langer dan 3 uur ontvangen. De voorzitter van een commissie ontvangt 125% van dit bedrag. De door de werkgever benoemde bestuursleden ontvangen geen beloning, behalve de voorzitter waarvoor een aparte regeling is afgesproken.

Zijn beloning is in 2014 vastgesteld op € 15.000 per jaar en wordt jaarlijks geïndexeerd op basis van de prijsindex (in 2020 vermeerderd met een bedrag van € 200,- per uur voor zijn werkzaamheden als sleutelfunctiehouder Internal Audit).

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de marktwaarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt verantwoord onder het hoofd wijziging marktrente.

Wijziging overige actuariële uitgangspunten

Jaarlijks worden de actuariële grondslagen en/of methoden beoordeeld en mogelijk herzien ten behoeve van de berekening van de actuele waarde van de pensioenverplichtingen. Dit betreft onder meer de vergelijking van veronderstellingen ten aanzien van vooroverlijden, langlevens en arbeidsongeschiktheid met werkelijke waarnemingen voor de gehele bevolking en voor de populatie van het fonds.

De vaststelling van de toereikendheid van de voorziening voor pensioenverplichtingen is een inherent onzeker proces, waarbij gebruik wordt gemaakt van schattingen en oordelen door het bestuur van het fonds. Het effect van deze wijzigingen wordt verantwoord in het resultaat op het moment dat de actuariële uitgangspunten worden herzien.

Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds (14)

(* € 1.000)	2022	2021
Pensioenopbouw	7.020	7.079
Toeslagen	10.383	1.989
Rentetoevoeging	-1.500	-1.717
Onttrekking pensioenuitkeringen	-7.581	-7.320
Onttrekking uitvoeringskosten	-329	-320
Wijziging marktrente	-87.030	-20.236
Inkomende waardeoverdrachten	1.236	722
Uitgaande waardeoverdrachten	-1.371	-861
Overige mutaties	-850	-1.633
Vorming kostenvoorziening	218	-46
Wijziging grondslagen	-1.053	-
	-80.857	-22.343

Pensioenopbouw

Onder pensioenopbouw is opgenomen de actuarieel berekende waarde van de diensttijdopbouw. Dit is het effect op de voorziening pensioenverplichtingen van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen en nabestaanden pensioen. Verder is hierin begrepen het effect van de individuele salarisontwikkeling.

Rentetoevoeging voorziening pensioenverplichtingen

De pensioenverplichtingen zijn opgerent tegen de rentetermijnstructuur van de actuele marktrente per 31 december zoals gepubliceerd door DNB. De rentetoevoeging in 2022 was negatief als gevolg van de (net als in 2021) negatieve 1-jaarsrente uit de rentetermijnstructuur (2022: -0,486%, 2021: -0,532%).

De Technische Voorzieningen per 31 december 2022 zijn opgerent tegen een gemiddelde rente van 2,6% (2021: 0,6%).

Onttrekking uitvoeringskosten

Toekomstige pensioenuitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de kosten van de verslagperiode.

Saldo overdracht van rechten (15)

(* € 1.000)	2022	2021
Inkomende waardeoverdrachten	1.180	746
Uitgaande waardeoverdrachten	-1.053	-875
	127	-129

Mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen (16)

(* € 1.000)	2022	2021
Rentetoevoeging	-1.069	-1.301
Onttrekking pensioenuitkeringen	-6.660	-6.706
Onttrekking uitvoeringskosten	-117	-117
Wijziging marktrente	-57.944	-14.905
Uitgaande waardeoverdrachten	-555	-287
Overige mutaties	-359	-1.348
Wijziging grondslagen	-839	-
	-67.543	-24.664

Overige lasten (17)

(* € 1.000)	2022	2021
Herverzekeringspremies en koopsommen	253	-
	253	-

4.5.9 Belastingen

De activiteiten van het fonds zijn vrijgesteld van belastingheffing in het kader van de vennootschapsbelasting.

4.5.10 Statutaire regeling omtrent de bestemming van het saldo van baten en lasten

Ten aanzien van de bestemming van het saldo van baten en lasten is geen bepaling opgenomen in de statuten van het fonds. De bestemming is nader uitgewerkt in de ABTN. Het voorstel is opgenomen in hoofdstuk 4.3.

4.5.11 Verwachte wijzigingen in het komend jaar

In het verslagjaar 2023 worden geen wijzigingen verwacht.

4.5.12 Gebeurtenissen na balansdatum

Op basis van het beleidskader heeft het bestuur op 8 juni 2023 besloten per 1 januari 2023 een toeslag toe te kennen van 9,0%. Deze toeslagverlening is niet verwerkt in de jaarrekening 2022.

Aanpassing TV na balansdatum

In lijn met het advies van de Commissie Parameters heeft DNB aangekondigd per 1 januari 2023 de UFR-methode (rentesystematiek) aan te passen door het startpunt van extrapolatie op te schuiven van 30 naar 50 jaar. Daardoor wordt door looptijden tot 50 jaar uitgegaan van marktdata. Door deze aanpassing wordt de TV vrijwel volledig op marktwaarde vastgesteld, zoals tot september 2012 ook gebruikelijk was onder het FTK. Per 1 januari 2023 zou de TV hierdoor met € 633 stijgen, hetgeen een dekkingsgraaddaling van 0,3%-punt tot gevolg heeft.

5 OVERIGE GEGEVENS

5.1 Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Sportfondsen Pensioenfonds te Amsterdam is aan Milliman Pensioenen B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2022.

Onafhankelijkheid

Als waarmederkend actuaaris ben ik onafhankelijk van Stichting Sportfondsen Pensioenfonds zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie. Dit geldt tevens voor andere actuarissen en deskundigen die werkzaam zijn bij Milliman Pensioenen B.V.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op 0,5% van het balanstotaal einde 2022. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven 3% van de materialiteit einde 2022 te rapporteren.

Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeel van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- toereikende technische voorzieningen, zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen;
- het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegeven verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn toereikende technische voorzieningen vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen.

Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum hoger dan het wettelijk vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet.

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is hoger dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Sportfondsen Pensioenfonds is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening voldoende.

Daarbij is in aanmerking genomen dat de mogelijkheden tot het realiseren van de toeslagen beperkt zijn.

Amsterdam, 26 juni 2023

ir. P.M. Wouda AAG
verbonden aan Milliman Pensioenen B.V

5.2 **Controleverklaring van de onafhankelijke accountant**

6 AFKORTINGENLIJST

ABS	Asset-Backed Security
ABTN	Actuariële en Beleidstechnische Nota
AEAM	Aegon Assetmanagement
AG	Actuarieel Genootschap
ALM	Asset-liability management
APF	Algemeen Pensioenfonds
BDGR	Beleidsdekkingsgraad
BO	Belanghebbendenorgaan
BPF	Bedrijfspensioenfonds
BW	Burgerlijk Wetboek
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
CB	Centraal Beheer
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CO	Compliance Officer
CPI	Consumentenprijsindex
DB	Defined Benefit
DMF	Dutch Mortgage Fund
DNB	De Nederlandsche Bank
ECB	Europese Centrale Bank
EMD	Emerging Market Debt
EMIR	European Market Infrastructure Regulation
ESG-beleid	Environmental, Social & Governance-beleid
FTK	Financieel Toetsingskader
GBP	Great-Britain Pound
GRIF	Government Related Investment Fund
HBT	Haalbaarheidstoets
HY	High Yield
IORP II-richtlijn	Institutions for Occupational Retirement Provision II-richtlijn
ISAE	International Standard on Assurance Engagements
IT	Informatietechnologie
JPY	Japanse Yen
KV	Kernvergadering
LCP	Lane Clark & Peacock
MVEV	Minimaal Vereist Eigen Vermogen
nFTK	nieuwe Financieel Toetsingskader
PW	Pensioenwet
RJ	Raad voor de Jaarverslaggeving
RMC	Risk Management Commissie
SER	Sociaal-Economische Raad
SFDR	Sustainable Finance Disclosure Regulation
SFN	Sportfondsen Nederland B.V.
SLA	Service Level Agreement

SLM	Strategic Liability Matching Fund
SPR	Stichting Pensioenfonds Recreatie
SSP	Stichting Sportfondsen Pensioenfonds
TV	Technische voorzieningen
UPO	Uniform Pensioenoverzicht
USD	US Dollar
VC	Visitatiecommissie
VEV	Vereist Eigen Vermogen
VGBA	Verordening gedrags- en beroepsregels accountants
ViO	Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten
VO	Verantwoordingsorgaan
VUAO	Voorziening uitlooprisico arbeidsongeschiktheid
Wta	Wet toezicht accountantsorganisaties